

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

قائم کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کبیرویه - سرود مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۲۸۴۳

شنبه ۲۴ آبان ماه ۱۳۳۲

سال دهم

شماره مسلسل ۶۳

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۶۳

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۲۴ شنبه

۱۸ آبان ماه ۱۳۳۲

فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
 - ۲- بیانات قبل از دستور - آقایان: ابراهیمی - ایلیخانی زاده - عبدالصاحب صفائی و اسکبر
 - ۳- بقیه مذاکرات در طرح راجع بانای اوابج ناشیه از اختیارات آقای دستر مصدق
 - ۴- تقدیم ۴ فقره لایحه بوسیله آقای وزیر دارائی
 - ۵- معرفی آقای انواری بمعاونت وزارت دارائی بوسیله آقای وزیر دارائی
 - ۶- بقیه مذاکره در طرح راجع بانای اوابج ناشیه از اختیارات آقای دستر مصدق
 - ۷- تقدیم بقره طرح قانونی بقده سه فوریت بوسیله آقای دکتر بیرنبا
 - ۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت قاضین جلسه قبل قرائت میشود .
(بشرخ زیرخوانده شد)
قائین بالاژده - آقایان: دکتر سید - امامی . بیات ماکو . رضا افشار . شبلیانی مرثی . حکمت . اسخندندی . دکتر عقیق . صفیعی . علم . محمود افشار . کیکاسوسی . سرد
قائین برآژده - آقایان : حشمتی اسفندیاری . نراقی . صارمی . جمعد . پورسرتیب .

دیرآمدگان بالاژده - آقایان: مبین - زاده ۳۰ دقیقه . بهادری ۳۰ دقیقه . جلیلووند یک ساعت . امیر تیمور کلانی یکساعت و نیم .
رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست ؟ آقای حائریزاده .
حائری زاده - در هرایش من یک اصلاحاتی لازم است که در مطبوعه اشتباه شده اصلاح می کنم و میدهم بتندنویسی
رئیس - بسیار خوب اصلاح خواهد شد
آقای صفائی
صفائی - هرایش بنده هم مختصر

اصلاح عبارتی در آوازها بفرمائید تقدیم میکنم
رئیس - دیگر نظری نیست ؟
(اظهاری نشد) صورت مجلس جلسه قبل تصویب شد

۲- بیانات قبل از دستور

آقایان: ابراهیمی

ایلیخانی زاده - عبدالصاحب صفائی (اکبر)

رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند. آقای بزرگ - ابراهیمی بفرمائید

بزرگ ابراهیمی -

بشهادت آقایان محترم در هفت ماه و اندکی که در اینجا بنده افتخار همکاری با آقایان را دارم هیچوقت نخواستیم ام بنام نطق قبل از دستور یا بهر اسمی پشت تریبون بیایم و مزاحم اوقات آقایان بشوم اگر امروز این مزاحمت را ایجاد میکنم بنام دستور موکلین آذربایجان است که در این سفر که به از خانه موضوع نفت بنده با آذربایجان رفتم چندتا دستور بمن دادند که حالا آنها را عیناً برض مجلس میرسانم اگر توجه فرموده باشید اتفاق شوم و نا گواری که برای این ملت پیش آمده بین روز پنجشنبه که ما اینجا حاضر میشدیم اتفاقاً روز چهار شنبه اش که جشن تولد اعلیحضرت شاهنشاهی بود در آن روز چهارشنبه بنده هم تبریز و مهاباد و رضائیه مسافرت میکردم مردم آذربایجان عموماً بشاش بودند و همه اهم ازدهانی و زراعت و شهری و کادگر و ویکارو بزرگ و کوچک بنام تولد شاهنشاه یک جشن سرور و داشتند بدینسانه از میاندوآب کرد میشدم این پیش آمده شوم باطالع ملت رسیده من خودم عاجز کم بتوانم آن حالت بیچارگی و گریان ملت را در موفقی که جشن برای پادشاه میکردند مجسم کنم آخادو افراد آذربایجان که با من تماس پیدا کردند از میاندوآب تاخوی و مرند تبریز بنده را مأمور کردند که خدمت

آقایان عرض کنم و چون این موضوع خیلی مکرر شده است دیگر نمیخواهم زیاد بگویم کماز میثرت بنده مجلس استندعایت بود که برای پرواز های خانهدان سلطنت یک فکری بکنم این چون خیلی مکرر شده دیگر بنده چیزی عرض نمیکنم قسمت دوم مطالبی بود که صنف مالک آذربایجان بنده را مأمور کرد برض پیشگاه مجلس برسانم و بنام تذکر بدولت تیمسار سیهبد زاهدی که شخص خودش انصافاً مورد تأیید مملکت و ملت و شاهنشاه و مجلس است بنام تذکر عرض کرده باشم اول باید فهمید در ایران مالک یعنی چه؟ این مالکین همانهایی هستند مددگرمیخواهم من با فرد کار ندارم اینها کسانی هستند که در ادوار گذشته تا امروزی که مملکت بدست بورژوا و عده ای اشخاص نامناسب نیفتاده بود در راه مملکت میگردند و میکشند و زندگانی مملکت را اداره میکنند اینها همان شوالیه های معروف قرون وسطی بودند که پواش پواش آمده بودند ترقی کرده بودند بنام خدمتگذار این مملکت جان میکنند و جان میدادند و بوج بوج از خاک این مملکت دفاع میکردند بدینسانه امروز یک دسایس مردم را متوجه کرده است بر علیه این دسته هر روز یک عنوانی برای حمله باین دسته بدست میگیرند یک روز می گویند مالک فتودال است (صفائی - استغفرالله) جناب آقای صفائی این نشان ذوالفقاری که بسینه نعت وزیرمان است در عنک با فتودال اسمعیل آقا سیتو گرفته همراهش هم بدین لشکر پدر این آقای محمود افشار و آن محمد آقای عباسی و آن عبدالله ایلیخانی همراهش جنگیده و گرفته فتودال را توی اینسبکت نهضت ملی بنده نزد فتودال را رضا شاه کبیر از بین برد اتوقتی که در این مملکت اوستولیت را قبول کرد توی همین مملکت

شا نوردانیه خزان و ژاندارم و سرباز بود نسوی همین شهر خزان مست میگردد زانودم را می کشد هر سرباز هم است یکمزد پلیس را می کشد در تمام این مملکت قدم قدم نفوذال بود از جهانشاه خان امیرافشار بگیرد تا سواد گورنی های همسایه وقوم خویش جنابانی آقای صفائی تا اسمیل آقای سینتو و با آقای شیخ غزمل درمنطقه گیلانهم سردار مقتدر طالتی بود میرزا کوچک خان بود رضاشاه کیرجان کندوماهم با ایشان کک کردیم و خدمت کردیم مرام نفوذال را ازین بریدیم و شکستیم (د کتر بیند مننی نفوذال را هم نفیدیم) پهرسودت بنده راجع به آذربایجان حرف میزدیم (صحب است) در آذربایجان آقا مصورل بین مالک و ذاباح حدافل ده یک وحد اکثر سه کورت تقسیم می شود با این شرط که تمام باغات هر چه هست متعلق به ذراع است بدون اینکه یک شاهی پناک باشد بنده کاری ندارم اینکه این حق یاد یانه بنده عرض میکنم اصلا مسلم ذولت قانع است که نذر آذربایجان بگیری پنجاه از مصورل شوری کم است یعنی نصف است خوب وقتی با این وضع آذربایجان ضدی ده تمام مصورل را مالک آذربایجان بایستی مالیات بدهد (صحب است) وقتی صدی پنجاه کم است پس باید بیست درصد موجودینش را بدهد در وقت بیست درصد صد زا هم که باید بدهد برای کارهای عمرانی و زراع آنوقت شما هم دستور می فرمائید که بیست و پنج درصد را هم باید بدهد یاداره غله این میشود پنجاه و پنج درصد آنوقت این پنج درصد را باید از کجا بیآورد ؟ (مهندس از اردبیلی - باید عرض کند) مالکین آذربایجان گفتند که به پیشکاهان عرض کنم که اگر واقعا ذولت مصلحت میداند که بایستی ملک تقسیم خود مطالعه بکنند یک لایحه بیآورد اول خودم کهم مالکم هم نماینده آذربایجان مبرهش را می اندازم توی گلدان بنده خودم اول که خودم را تقسیم میکنم اما زجر دادن اذیت کردن زارع خوب نیست اول باید بروید زاندرامه را جلوش را بکنید پیر مأمور وزارت دارائی را جلوش را بگیردیم با مسلسلنگتیکه بانیش پیش کنتان (صحب است) صحبت سوم بنده گله تاجر و کاسب آذربایجانی اذولت است آذربایجان تقطه ای ملک که سالانه خدمت میلیون دلار باین مملکت ارز صادراتی میدهد (صحب است) آذربایجان تقطه ای است که بیست و پنج درصد از کل تولیدات و رسومات و مالیات مستقیم غیر مستقیم آنوقت ذراع آذربایجانی خشکبار را چه میکند مبراهمان خارجه میکند ۱۰ کیلو روغن یا روغن میوه و مایه های آردن که بیارند آلو کوبن را باو

بیشترانه بفرهنگ آذربایجان ممتدا است نوعی نمی شود همان اصول تر کرد دانشگاه آذربایجان در مطیع میرزا بنوس های فرهنگ طهران کرده (صحب است) باید چکارش کرد بنده نیتانم نسبت دیگری که میخواستم بر سر مبارک آقایان برسانم موضوع تشکیلات ارتش شاهنشاهی است من سرباز پوز سربازی خبر دارم این گلدرا اگر من میگویم چون چیزی نیست که خیلی پوشیده باشد مملکت ما از حیث انسر جزء یعنی فرمانده واحد در این دوران نوع العاده فقیر است این یک مسئله خیلی مهمی است که شاید سربازی که در سربازخانه خدمت نکرده است یا متادوم خدمت نکرده متوجه نیست ما شاهانه انسر ارشد واقف در دست نشان هر چه فرمائید زیاد دارم (صحب است) با دستوراتی که وجداناً پذیرفتیم و با گفته اند نفوت یک مملکت اول باقوای تأمینیه است توفه تأمینیه منظور زاندرام و آژان نیست منظور سرباز است سربازا کر مرعی نداشت ترفی روسی و فکری نخواهد کرد امروز کبار انسر ایرانی با داشتن ۱۲ کلاس تحصیلات متوسطه و ابتدائی سه سال دانشکده افسری یکسال کورس تکمیلی بتواند دومی وارد خدمت میشود.... رئیس - آقای ابراهیمی - انم شد... آقایان بنده در دقیقه وقت بیخوایم اجازه نمیدهم میروم... رئیس - البته رای با مجلس است رای میگیریم باینکه دهنه دقیقه آقای ابراهیمی صحبتشان را ادامه بدهند آقا بانیکه موافقت قیام کنند (اقلب برخاستند) صوب شد فرمائید... ابراهیمی - خیلی متشکرم... یک تذکر دیگر بنده عرض کردم راجع بازش بود باین تشریفات یک انسر ستوان دوم میشود در بدترین شرایط در گوشه های یک آب و هوا خوش آب و هوا و سرد و گرم خدمت میکند در صورتیکه هم مدرسه ای و هم دبستانی هم دبیرستانی او پاک زحمت مختصر تیزتر کردار میگردد اگر بزرگ شده ماشاءالله روزی ۵۰۰ تومان استفاده میکند کرد کرد حقوق شده در داد گستری مثل جناب آقای نقابت هر روز ۷۰۰ تا موکل ومعا که دارد ارباب مهدی نگاه بکن بشا نیکوم اگر دکتر در علوم بزرگتر آزاد است در دانشکده و دانشکده تدریس میکند و مقام شاهی دارد خانه راحت زندگانی مهران - بنده متذکرم بوزارت جنگ که برای تعدیل زندگانی این بیچاره ها و او برای اینکه یکمده ای دارم طلب بشوند و تشویق بشوند بخدمت سربازی و افسری نه یک طرخی بکنند و مجلس بیآورد که بتوانیم مایه ما از حیث کادر انسر جزء اول ارتشمان را مجهز کنیم

بیشتر نیست که دولتی بیاید و یک برنامۀ بپنجسال بعقدۀ خوش برای اصلاحات بنویسد بعد بگوید برای این برنامه اصلاحی من سه سال اختیارات میخوام اگر آقایان ندانند که نیتوانند برای اینکه طبق عملی که اکنون شده تصریح کرده اند و جایز دانسته اند اختیارات دادن را و لامحالته این اختیارات گرفته میشود بپنجسال اختیارات گرفتن یعنی در مجلس را بپشت و فائضه مشروطیت خوانند (بعضی از نمایندگان گاه- تعهد آقا) این نتیجه اش است فرمائید تعهد ما منظور که در دوره معدوم گرفتند ممکن است بدهم بگیرند این را وقتی باید گفت که ما توانیم مقاومت کنیم همانا در این دوران دوره ششماه و یکسال گرفتند بدهم ممکن است بگیرند اصلا نباید راه این کار را باز گذاشت که صرفاً برای اینکه مجلس سنا اجازه داده است اختیارات ششماه اول را هم میدانیم که آن اجازه اختیاری نبود اضطراری بود است و هیچ عیبی هم ندارد که این اعتراف را بکنیم شری می ندارد بشخصی که بر نمی خورد چنانچه خود مجلس شورای ملی هم این اعتراف را مکرر کرده است خود سنا کرده هیچ عیبی ندارد که ما قبول کنیم که برای اینکه در این کار بدسته شود و ابتدائت مجلس سنا که با سر نه شود و این نسبت مجلس سنا که با سر نه شود و این است و آقایان سنا تو را که اکثر آژر حال معترم این کشور هستند واقعا احترام می گذارم (صحب است) ولی این دلیل این نیست که اشتباه کرده باشند ایک اشتباهی که بنظر بنده با سر نه است مملکت بستگی دارد در طرخی که از مجلس شورای ملی رفت مجلس سنا که جمله ای در آن قید شده بود که چون قوانین ناشی از اختیارات ناشی از مهل قانونی است و بر خلاف قانون اساسی است این میشود و در این اختیارات برخلاف قانون اساسی است قوانین که در مجلس سنا این جمله حذف کردند با بیان باینکه متعقد نیستند بعضی از افراد مجلس سنا که اختیارات برخلاف قانون اساسی است اگر این موضوع اصلا و صرفاً موضعی مطرح می نهی کرده بودیم بنی بر اینکه قوانین معدوم لنو باشد طرح نیست هیچ اشکالی نداشت ولی چون مجلس شورای ملی بحث کرد باین دلیل ما این قوانین را لغوش کنیم خلاف آن جمله منتهای این کلمه بود که دادن اختیارات بشخص دولت بر خلاف قانون اساسی نیست این نتیجه بقیه بنده اگر مورد موافقت اکثریت نمایندگان مجلس شورای ملی واقع شود مضایق اضمحلال مشروطیت ایران خواهد بود (صحب است) بدلیل اینکه تا کنون موضوع اختیارات بلکه در عصر بود باین جریان ملی هست که مقید است

بشود دیگر هم عرضی ندارم از لطف آقایان محبتی متشکرم... رئیس - آقای ایلخانی زاده - ایلخانی - بنده متعقد هر اندازه نسبت بصدما ای سته بمانندن جلیل سلطنت و ادب شده اظهار تأسف بشود باز کم است (صحب است) بی مناسبت نمی دانم تألیت روحی و تأثیرات قلبی هم در مطقات و هشای گردستان را از این فائضه عطفی یعنی سقوط هوا بیا که منبر شهادت والا - حضرت قید شده اظهار تسلیم را به پیشگاه اعلی حضرت مهابون شاهنشاهی معروض ممکن است بدهم بگیرند این را وقتی باید گفت که ما توانیم مقاومت کنیم همانا در این دوران دوره ششماه و یکسال گرفتند بدهم ممکن است بگیرند اصلا نباید راه این کار را باز گذاشت که صرفاً برای اینکه مجلس سنا اجازه داده است اختیارات ششماه اول را هم میدانیم که آن اجازه اختیاری نبود اضطراری بود است و هیچ عیبی هم ندارد که این اعتراف را بکنیم شری می ندارد بشخصی که بر نمی خورد چنانچه خود مجلس شورای ملی هم این اعتراف را مکرر کرده است خود سنا کرده هیچ عیبی ندارد که ما قبول کنیم که برای اینکه در این کار بدسته شود و ابتدائت مجلس سنا که با سر نه شود و این نسبت مجلس سنا که با سر نه شود و این است و آقایان سنا تو را که اکثر آژر حال معترم این کشور هستند واقعا احترام می گذارم (صحب است) ولی این دلیل این نیست که اشتباه کرده باشند ایک اشتباهی که بنظر بنده با سر نه است مملکت بستگی دارد در طرخی که از مجلس شورای ملی رفت مجلس سنا که جمله ای در آن قید شده بود که چون قوانین ناشی از اختیارات ناشی از مهل قانونی است و بر خلاف قانون اساسی است این میشود و در این اختیارات برخلاف قانون اساسی است قوانین که در مجلس سنا این جمله حذف کردند با بیان باینکه متعقد نیستند بعضی از افراد مجلس سنا که اختیارات برخلاف قانون اساسی است اگر این موضوع اصلا و صرفاً موضعی مطرح می نهی کرده بودیم بنی بر اینکه قوانین معدوم لنو باشد طرح نیست هیچ اشکالی نداشت ولی چون مجلس شورای ملی بحث کرد باین دلیل ما این قوانین را لغوش کنیم خلاف آن جمله منتهای این کلمه بود که دادن اختیارات بشخص دولت بر خلاف قانون اساسی نیست این نتیجه بقیه بنده اگر مورد موافقت اکثریت نمایندگان مجلس شورای ملی واقع شود مضایق اضمحلال مشروطیت ایران خواهد بود (صحب است) بدلیل اینکه تا کنون موضوع اختیارات بلکه در عصر بود باین جریان ملی هست که مقید است

هم هست قوانین یعنی هم از طرف معتمد بوسیله مشاورین منرض خود معروض وضع شده بنده آن را هم حرف ندارم ولی مسلماً یک قوانین مفیدی هم هست - انها وارد ارحل (اردلان- بیآوردن رای می- دهیم) البته بیآوردن ولی صد و بیست قانون (نیوزاتش- رای آقایان بیآوردن است) آردن شرط نیست) جناب آقای اردلان ۱۲۰-۱۳۰ قانون است در حدود پنجاه ماده است آقایان می دانند مجلس شورای ملی و کمیسیون خاصی در ظرف دو سال هم نمی تواند انبها را تصویب کند (صحب است) ما برای یک قانون فقط که سر نه است مملکت بستگی باو داشته اینقدر کمیسیون خاص ما در آن زحمت شد تا نوازت این قانون را تصویب کند (نیوزاتش- تکلیف شما است که تکلیف آنها را معلوم کنید) جناب آقای نیوزاتش اجازه فرمائید بنده قبل از دستور عرض میکنم (نیوزاتش- تأیید فرمائش آقا بود) عرض من از ام آردن نیست رای آقایان معترمت است بدون تردید و این عقیده بنده است آقام معاندان محترم است البته بدون تردید تمام این اوج در مجلس قابل رسیدگی نیست راجع لایحه شد که آنها را برای حفظ قوانین عملی و حقوق ممکنه (اردلان- کدام قوانین آنها که مصدق کرده اند؟) (دکتر جزایری - آنها آنها که اجرا شده) گفتیم بهتر این حل نیست چهار تایش بادت بنده میگویم این چهار تا بدرا کمیسیون بنشینند و ما با سهام موز اینک هم آنها را رسیدگی کند بنشیند و آنها یک غلط است در بکنند (اردلان- بچرا بکنند؟) هیچ ؟ بشود کرد (احمد فرامرزی- ما رای دادیم که اینها ملانی است) اجازه بدهید جناب آقای فرامرزی شاکه شیخ القومید این عراض بنده که الزام آردن نیست واقف شسا و آقای اردلان که شیخ القومید بگذارند که یک کسی قبل از دستور حرف بزنند و این بی انصافی است و واقعا باید از شخصیت آقای اردلان بزنید

هم هست قوانین یعنی هم از طرف معتمد بوسیله مشاورین منرض خود معروض وضع شده بنده آن را هم حرف ندارم ولی مسلماً یک قوانین مفیدی هم هست - انها وارد ارحل (اردلان- بیآوردن رای می- دهیم) البته بیآوردن ولی صد و بیست قانون (نیوزاتش- رای آقایان بیآوردن است) آردن شرط نیست) جناب آقای اردلان ۱۲۰-۱۳۰ قانون است در حدود پنجاه ماده است آقایان می دانند مجلس شورای ملی و کمیسیون خاصی در ظرف دو سال هم نمی تواند انبها را تصویب کند (صحب است) ما برای یک قانون فقط که سر نه است مملکت بستگی باو داشته اینقدر کمیسیون خاص ما در آن زحمت شد تا نوازت این قانون را تصویب کند (نیوزاتش- تکلیف شما است که تکلیف آنها را معلوم کنید) جناب آقای نیوزاتش اجازه فرمائید بنده قبل از دستور عرض میکنم (نیوزاتش- تأیید فرمائش آقا بود) عرض من از ام آردن نیست رای آقایان معترمت است بدون تردید و این عقیده بنده است آقام معاندان محترم است البته بدون تردید تمام این اوج در مجلس قابل رسیدگی نیست راجع لایحه شد که آنها را برای حفظ قوانین عملی و حقوق ممکنه (اردلان- کدام قوانین آنها که مصدق کرده اند؟) (دکتر جزایری - آنها آنها که اجرا شده) گفتیم بهتر این حل نیست چهار تایش بادت بنده میگویم این چهار تا بدرا کمیسیون بنشینند و ما با سهام موز اینک هم آنها را رسیدگی کند بنشیند و آنها یک غلط است در بکنند (اردلان- بچرا بکنند؟) هیچ ؟ بشود کرد (احمد فرامرزی- ما رای دادیم که اینها ملانی است) اجازه بدهید جناب آقای فرامرزی شاکه شیخ القومید این عراض بنده که الزام آردن نیست واقف شسا و آقای اردلان که شیخ القومید بگذارند که یک کسی قبل از دستور حرف بزنند و این بی انصافی است و واقعا باید از شخصیت آقای اردلان بزنید

یک کمیسیون اگر دو نفر استرو کمون بکنند دیگر اصلا قابل تشکیل نیست چون از ۱۸ نفره نفرک فراب گنفتند دیگر نفرک از کمیسیون شرکت کنند دیگر اصلا کمیسیون تشکیل نمیشود یک نفر از نمایندگان شش ماه بعد ما هم شرکت نکنند کمیسیون هفت ای یکبار میشود ماهی چهار بار و درسه ماه ۱۲ جلسه میشود گذر سه ماهه چهار جلسه اش که مسلماً اکثریت ندارد پنج تا شش جلسه تشکیل میشود آن هم یک ساعت ۲۰ یا ممکن است که در پنج شش جلسه کمیسیون خاصی بنشیند ماده و صد و سی لایحه را رسیدگی بکند و واقه اگر بگویم (سنجی- بگوئید اینها بوظیفه نیکبند) نه قادر نیستند من هر وقت جاست نیکبند - قادر نیستند که در ظرف ۳ ماه ۱۲۰ لایحه و پنجاه ماده را رسیدگی کنند ولی اگر قضیه را بر عکس کنیم یعنی در ظرف ۳ ماه آنها را بگذرانند در گزند این ممکن است و بدهی خود نتیجه ما همدر برامه این قوانین که بدهی سه تا چهار پنج تا یکی که آنرا فرض میکنند تصویب نشده آنها را رد میکنند رئیس - آذی صفائی وقت شما تمام شده

دیگر بیشتر عرض ندارم این قوانین را میتوانند رد بکنند نه اینکه یک بعضی بگذارند در این مملکت که بگویند سید کی وقت پیدا نکردن یعنی در این با شان با شان وقت ممتنه سنا کار نیست (صحب است) بنابر این استماع می کنم آقایان با یک حوصله ای قبول فرمائید که همان طرخی را که مجلس شورای ملی و کمیسیون دادگستری با گوش جناب آقای همدی نوری و گوش جناب آقای نقابت در کمیسیون دادگستری آن طرح را تنظیم کردند و آوردند ما تصویب کردیم همان بجای این تصویب شود و بر گردد (دکتر جزایری - اساس دعواسر اراضی بانک ساختمانی است آقا) دیگر نخواستم اسم بیرم که دعوای بشود یک نفر از نمایندگان - بانک ساختمانی است باید باصراحت گفت

رئیس - آقای محسن کیر بصودنی حل شود بنده طرفدار جدی حل مسئله بودام نه تنها از جهت تحصیل هوائه بیشتر بلکه بظنود رفح موامی که بر سر راه امنیت سیاسی و اجتماعی کشور ایجاد شده بود و معطنش بدهم ماده صد و بیست هائی که ایجاد کرده اند شکسته نشود هر گونه فعالیت دولتها و ابراز احساسات ملی با حوادث اسفناکی روبرو خواهد کرد

و از طرفی اطمینان داشتم تا امنیت من جمیع الجهات در مملکت مستقر نگردد راه ترفی وتیل یازدو های منی موزار نخواهد شد زیرا مکرر تجربه شده است

که فقدان امنیت و بروز افزایش و هرج و مرج و ترس و نگرانی است (وزیران تاجری ملت ها بود است .

حال که موضوع نفت با توجه با اشاراتی که تیسار سبب زاهدی و جناب آقای دکتر امینی وزیر دولتی در قطع های اولیه خود کرده اند فیصله یافته است و مجلس نیز پس از استماع نظریات نمایندگان معترم تأیید فرموده فرستی بدست آورده ام که در جلسه های مطالی که خدمت شما است با یادمانگام کرده ام و منتظر فرست مساعدت مشاهده بود . ام چندی وقت مجلس را اشغال کنم اینکه عرض حکرم در خدمت مساعدت یعنی منتظر زمانی بودم که دفعه اخلاص کارشکنان از پیش برود و نگرانی فقر ملی مرتفع شده باشد و زمینه تشییع اوضاع و حصول امنیت فراهم گردیده باشد تا اگر مطالبی عرض رسید برای اجرای نیات ملی بهانه ای موجود نباشد .

در طی چند ماه خدمت گذاری در مجلس مکرر اخبارات و پیشنهادات مفید از طرف نمایندگان معترم به دست بود که اجرای همه آن پیشنهادات موکول بر قم مشکل نفت میشد حال که این مانع هم از زمانیه برداشته شد میتوانم امیدوار باشم که مانع مقنن و مقننی موجود شده است

اما درباره مطالبی که باید عرض برسانم معترض بودم و استعراض از امنیت است (صحیح است) فرض از عدالت تنها وضع قوانین نیست ایجاد و توسعه سازمان دادگستری نیست استخدام قضات بیطرف و بیطرف ضابطین دانا نیست بلکه اجرای قانون و تأمین عدالت و بالا بردن سطح قضائی کشور است (صحیح است) نتیجه فقدان عدالت ظهور ظلم است نتیجه ظهور ظلم مدمامتاد دستکاهای قضائی کشور است که مضار آن بکرات مشاهده گردید و هم چنین بی اعتبار شدن ؛ که گاهی قانونی افراد کشور و سوء استفاده عناصر مغربی است که با سوء خود اذعان مظلومین با مستضعفین را متوجه نمیکند . گاهائی می شنایند که آثار آنهم دیده شده است (صحیح است)

نایندگان معترم تصدیق دارند که یکی از منابع مهم درآمد کشور فلاحات و کشاورزی است (صحیح است) سه چهارم مردم این مملکت را قایقه زارع تشکیل می دهد که وسیله شخم و زراعت آن ها همان عوامل اولیه بشریست که عبارت از گاو گاوین می باشد - گاو برای زارع تنها منبع نیروی محرکه و نیروی نیست بلکه بهتر از گاو هم حیوانات شایع موجب تسبب خود را گرض کنند که هر ساله بیش از هزار گاو بستیروند و اغلب دوزخوار است و نور قطره گیلان بر سرقت میروند و هم میروند (صحیح است) و دوزخوار خانوار را هم میروند و وسیله کشت خود را از دست می دهند و تقویر امور خود را باید

بیدا کردن مال خسرو صرف رفت و آمد و راجه بر زانده امری و استناد امری و ضابطین دادگستری و اداسر او هرگز می توانستند بالاخره دست از با گروتر بانه بر می کردند و از همه کسی و همه چیز مایوس شده و ناچار از زده شهر سرازیر میشوند (صحیح است) زن بسخنی می دهند . تازه کار خبرانی دیگری پیدا نمی کنند و شکار اخلاص گرانی که در کسبین مستعد میوه ای - که با نرد شکسته ها و افسردگی میوه ای بی نامیافته های تازه نشان می دهند و با فضل آن مارا در مقابل مصیبت های جدید قرار میدهند اگر عدالت و امنیت جاری می بود - آبادمانه اینگونه دست بردها که اطمینان و عمران کشور برزله لطمه باطله اعتماد و اثر اندازد می کند - مایوس و بی حواسات مفیدترین طبقه مملکت میزند تا آن حد توسعه می یابد که با نهار دستورها برای تجاوز به حقوق مردم تشکیل شود و موجبات نارضایتی و خصمانه هم فراهم کرد (صحیح است) بنظر بنده تنها گیلان مملکت است شاید حوزه های کشاورزی هم مانند این گیلان معترتم گرفتار چنین وضع وحالی باشد (عمیدی نوری - آقا مازندران)

کدامیک از سازمانهای اکثر و وظیفه مبارزه با متجاوزین را دارد ؟ اگر قوانین متناسب نیست - چارواچ اصلاحی عرض نمیکند - اگر مأموران مامور ایجاد خصمان روحی و تهیه شکار برای اخلاص گرانی نیستند چرا نقش دیگران را که ایجاد نارضایتی است اینجا میکنند - و اگر همان دانسته با ندانسته نقش اول اخلاص گرانی هستند چرا بسواصل عمل و نحوه کار آنها رسیدگی نمی شود (صحیح است) - و عوامل اولیه انحراف مردم ساده دل از کار بر کنار نمی شوند - البته نظریه این نیست که بقول جناب آقای وزیر دادگستری یک عمل انقلابی برای زورور کردن دستکاه صورت بگیرد ولی انتخاب هیئت را برای بررسی بطریقه کارور رسیدگی بندهاد هزارها نفر نماینده که بنفع مژدان باری بهر جهت شده است کار دشواری نمی بینم ممکن است این رسیدگی ها در پرسن هارقت طولانی بخواهد ولی ضرورت آن معزز می باشد - هر چه زودتر بر اساس منطقی شروع کنیم از وقت دوام استفاده کردیم - نباید با بنامی که نفاذ روی بدهد آنوقت بر علیه مقصد قیام کنیم وظیفه ماو همه دستکاهای مملکتی در درجه اول پیش گیری است - باید ترتیب دیده شود که حتی الامکان نفاذی پیدا نشود و آن ترتیب و مقررات هم باید بصورتی باشد که از تصنیف جاهلای خصوصی دوری مانوس و افسار دارد تصنیف دستکاهای مملکتی باشد تا کار امروز عناصری را اولیاد نارضایتی می کنند مقدمات انحراف اوضاعی بر نیات را فراهم می آورند تا آنستکه امروز بیرون رفته می شوند - فردا زودتر دستگیر و تقویر امور خود را باید

بنده در همین حال که میل تصفیه ابرای لازم مردم - برای جلوگیری از بروز آساز قیام میدانم هر گونه جزو نوسری را که بیرون اساس درست و دلائل علمی صورت بگیرد مضربحال کشور میدانم - زیرا مامورین دولتی و ملی نیز وقتی نسبت به آینه خود اعتماد نداشته باشند خود را در حمایت قانون نمی بینند بلکه سرشود خود را دستخوش هوس افراد بیبینه طبعاً قادر می شوند و اعتماد اندک خود را به حساب قدرتهای نامشروع می کشانند و آماد ببول نفاذ میشوند (مضاف همین بیرون ریختن و دوباره آوردن جامه و زانسیست بقضوات و حسن تشبیه و عدالت مامورین عالی مقام هم ظن میسکند فرض آنستکه مجلس معترم وقتو مسلم بدانند آنستکه نفع و سود از دست می رود به حدود و حقوق و ظلم - وقتی که به بین بدانند که هیچکاری بدون توسل اشخاص به موثرین و توصیه پیشرفت نمی کند و شرط رسیدن بحق نظم اداری و مساوات در امر نیست و همین تقصیرم باعث نارضایتی است وقتی بداند که موله از دست - ساروق و متعبدان مصون نیست و طبقات دیگر اعمال مالک و بازرگان - و غیر اداری شکوهائی دارند که قابل بررسی و تحقیق است وقتی بداند اعزاز هیئت های بازرسی که هر ساله میروند و می آیند و از شکایات و نا رضایتی ها ننگ است - می باید به خاطر شاهنشاه و وطن و بیخاطر احترام قانون و زوال ملت - بنظور بکار انداختن سرمایه های مادی منوی افراد جامعه - رهبری مجدانه کند و عوامل نگرانی را از اذین ببرد - بنظر بنده مقدمترین اقدام مجلس است که به بشهاد جناب آقای علمبرای است - تشکیل کمیسیون تحقیق را برای رسیدگی ببلل وقوع حوادث تهیه دلائل و مدارک و جلب نظر دولت - و رفع علل و جلوگیری در تکرار نظایر - لازم دانسته اند تشکیل کمیسیون تحقیق در مجلس یک عمل و ظهور نیست - ملت های مرتعی از سالها پیش با هیئت آن بی برده و نتایج رضایت بخش گرفته اند که آثار آن در جریان زمان حتی در زمان خود ما متعسک شده است و از خطرات بزرگی جلوگیری کرده است بنده بقیه دارم قسمت مهمی از اوقات نمایندگان معترم صرف شنیدن شکایات افراد ایالات و ولایات و رسیدگی بآن واحقاق حق می شود - در حال حاضر نگرانی تا آن حد است که مردم حتی برای گفتن حقایق که بنفع مقدرات ملی است زترس خنداری که با قدرت و مقام خود بنفع خود و بشری مقدرات و وطن استفاده می کنند امنیت ندارند (صحیح است)

حاضر نگرانی تا آن حد است که مردم حتی برای گفتن حقایق که بنفع مقدرات ملی است زترس خنداری که با قدرت و مقام خود بنفع خود و بشری مقدرات و وطن استفاده می کنند امنیت ندارند (صحیح است) فقط تشکیل کمیسیون تحقیق میتوانه اطمینانی ایجاد کند که حقایق گفته شود و سرحین به یل گرفته شود (صحیح است) بیشتر میتوانند دولت ها را تشویق بقبایلی باشد (صحیح است) هائی می شنایند که گاه از افراد دیگری به

مفصلین در مهمترین نگاه که خدمت ملت به شصده نفر بر سه - بنظر در چنین خفه میشد خود بنده شاهد هستم که مأمورین شش مایل - با بنگان قبل در دوزخ و دولت های ماضی به بعضی از عناصر که اخیراً دستگیر و محکوم شده اند مطالبی اظهار نمودند بجای آنکه تشویق شوند - مطالب شدتیه مورد خشم هم قرار گرفتند و آنها که باید متعجب شوند جای پای خود را فرض کرده اند و امثال اینها در مقابلت با سیاستگر در دهانه (صحیح است) - شوشتری - مادام که افراد حزب ایران در ادارات هستند این جامه و زانسیست بقضوات و حسن تشبیه و عدالت مامورین عالی مقام هم ظن میسکند فرض آنستکه مجلس معترم وقتو مسلم بدانند آنستکه نفع و سود از دست می رود به حدود و حقوق و ظلم - وقتی که به بین بدانند که هیچکاری بدون توسل اشخاص به موثرین و توصیه پیشرفت نمی کند و شرط رسیدن بحق نظم اداری و مساوات در امر نیست و همین تقصیرم باعث نارضایتی است وقتی بداند که موله از دست - ساروق و متعبدان مصون نیست و طبقات دیگر اعمال مالک و بازرگان - و غیر اداری شکوهائی دارند که قابل بررسی و تحقیق است وقتی بداند اعزاز هیئت های بازرسی که هر ساله میروند و می آیند و از شکایات و نا رضایتی ها ننگ است - می باید به خاطر شاهنشاه و وطن و بیخاطر احترام قانون و زوال ملت - بنظور بکار انداختن سرمایه های مادی منوی افراد جامعه - رهبری مجدانه کند و عوامل نگرانی را از اذین ببرد - بنظر بنده مقدمترین اقدام مجلس است که به بشهاد جناب آقای علمبرای است - تشکیل کمیسیون تحقیق را برای رسیدگی ببلل وقوع حوادث تهیه دلائل و مدارک و جلب نظر دولت - و رفع علل و جلوگیری در تکرار نظایر - لازم دانسته اند تشکیل کمیسیون تحقیق در مجلس یک عمل و ظهور نیست - ملت های مرتعی از سالها پیش با هیئت آن بی برده و نتایج رضایت بخش گرفته اند که آثار آن در جریان زمان حتی در زمان خود ما متعسک شده است و از خطرات بزرگی جلوگیری کرده است بنده بقیه دارم قسمت مهمی از اوقات نمایندگان معترم صرف شنیدن شکایات افراد ایالات و ولایات و رسیدگی بآن واحقاق حق می شود - در حال حاضر نگرانی تا آن حد است که مردم حتی برای گفتن حقایق که بنفع مقدرات ملی است زترس خنداری که با قدرت و مقام خود بنفع خود و بشری مقدرات و وطن استفاده می کنند امنیت ندارند (صحیح است) فقط تشکیل کمیسیون تحقیق میتوانه اطمینانی ایجاد کند که حقایق گفته شود و سرحین به یل گرفته شود (صحیح است) بیشتر میتوانند دولت ها را تشویق بقبایلی باشد (صحیح است) هائی می شنایند که گاه از افراد دیگری به

در استقرار امنیت و اجرای عدالت و حفظ منافع و مصالح ملت و مملکت تأثیر خواهد کرد - از خطراتی که هر چند سال بیکار اجتماع ما بکشور ما توجه می کند جلوگیری خواهد نمود - منوات مملکتی مطالعه مضرت های مایوس را که یوسته عدالت را توصیه و از نفاذ ابراز زولتگی میفرمانند بر حمله عمل نزدیکتر خواهند نمود (صحیح است) با داشتن کمیسیون تحقیق مایوس با برستی ملکت شوم که چرا بر این صدارتی ایران مشغول ۱۸۰ دلار زور در اذ دست داد و مدینه ۹۰ دلار هم بیشتری پیدا نکرده - صد ها هزار دلار از این راه خسارت توجه داده است - با داشتن کمیسیون تحقیق میتوانیم در ایام جراتونون وقتی که با زور خارج نهادت در گیلان نزدیک ۷۰ هزار مکتار کشت داشت و وقتی بازار پیدا کرد معض کشت به هزار و با نهمه هکتار تنزل کرد

رئیس - آقای ایزدقت شامانایه (ایزد دوقیقه و دیگر بیشتر وقت نیبخواهم) بسیار خوب بودی - مانی ندارد و هر ساعت از اعلاط با عیارات و از اعلاط سلیقه و از اعلاط استنباط یک معنی از یک عبارتی گاهی مورد بحث قرار میگیرد و این مسائل دلیل بر آن نیست که یک اختلاف اساسی بین دوز کن بکشد (صحیح است) که در وقت آرد است خوب است ذکر نکنیم - بعد از آنکه لایحه اختیارات رفت مجلس سنا فاطمه مجلس سنا نظر دارد که این مخالف قانون اساسی است و نظنهای بلینی در این خصوص کردند (عبدالصاحب صفائی - پس چرا حذف کردند ؟) عرض میکنم حتی آقایان قرار شد که دستمعی برود منزلت اجرات معظف میرزا آمیزی بیان کردن

آذربایجان که خود باید اثنا زلفه ایران باشد (صحیح است) عمل گردید و با گوشه و دروغی از مباله دیگر بسز زمین خشم غیرو کشاورزی ایران وارد شود (صحیح است) و هیله و فریب

بنده - صد ها شاهد دارم که نیخواهم فعلا برض برسانم ولی اطمینان دارم با ترحول چنین کمیونی که از هر استان یک نفر نماینده در آن شرکت کند بسیاری از عمل شکایات ایالات و ولایات از بین خواهد رفت و صرف نظر از مراتبی که برض رسید - وجود عمومی مملکت نیز در راه برضی به صرف خواهد رسید (صحیح است) و از زبانهای دیگر نیز جلوگیری خواهد نمود در ترتیب ایالات و ولایات و زرفا هموطنان دور و نزدیک تأثیر هر ضی ندارد - ولی این حق برای بنده بد قرار دادند خدمتداند الا هم می شنویم که در صورت عدم توجه به تشکیل کمیسیون تحقیق گاه گاه مجلس معترم را در جریان جزئیات حقایق و شکایات قرار دهد (احسن - احسن)

۴. بقیه مذاکره در طرح راجع به اقلای اولیاد فاشیه از اختیارات آقای دکتر مصطفی

رئیس - وارد دستور میشود طرح راجع به اولیاد اختیارات معارض است آقای شده است - يك موافق و يك مخالف صحبت کنند بعد

این اختلاف با منتهی نشود که در خارج يك انكاسی پیدا نمیشود (صحیح است) که شاید خدای نکرده اختلافی هست (صحیح است) ولی حقیقت اینست موضوع موضوع قوانین ؟ موضوع این مصوبات که حالا قرار بر الزامه ابطال آنست جلسه گذشته معارض شد و این مسئله بصورت خیلی پرسر و صدائی گفته شد که چرا این جلسه (این مصاففانون اساسی است) از متن این لایحه مصوبه مجلس شورای ملی حذف شده و شاید تصور میشد که تمدنی در حنف این جله بوده است ولی مطلب اینطور نیست - وقتی که اختلاف حاصل میشود در قوه قضائیه راجع بنفهم يك ماده قانونی قاعده اینست که نفاذ مراجع میبکند بصورت مجلس مذاکرات قوه مقننه و میبکند که موجب تصویب یک بود و با صلاح اکید یوزم دموکری برای این حکم چه چیزی بودوری دلایلی که در قوه مقننه بحث شده استنباط میبکند مفهوم حقیقی آن احکام قانون را در وقت این که اساس خاصیتشان و مضمون حق است هیچوقت دلیل ذکر نمیشود (صحیح است) یعنی حکم میدهد برای اینکه هر شرط صحیح اجاره چیست شرایط صحت معامله چیست اهلیت متعاملین در چه صورت تحقق پیدا میکند اینها احکامی است که در حدود حقوق منعی بعنوان وضع حق بیان میشود (صحیح است) دیگر دلیل توضیح ذکر نمیشود (حکم است) صحیح است) آقایان هم در مجلس سنا با مجلس شورای ملی وقتی حکم بدهد بر اقلای قانون این حکم است - وضع حق است - آدمیم بر فرمایش جناب آقای صفائی این توهم ایجاد بشود که چون این جمله را مجلس سنا حذف کرد مجلس شورای ملی هم حرفی نزنند و بنفعا رای بدهد موهم این معنی هست که باید آن مقرراتی را که آقای دکتر مصدق وضع کرد منطبق با اصول قانون اساسی بوده است - برای رفع این توهم کابنست که بصورت مجلس مذاکرات مجلسین و سابقه بنفرا منق و اولاد اختیارات واقع شد تا آقای دکتر مصدق در اختیارات اولی که با آن شرایط غرضت این کمیسیون را با اجازه آقایان دارم - با اینجهت در این کمیسیونهائی که تشکیل میشود مذاکراتی که مطرح میشود آنچه استنباط میکنیم بشام معنی حسن تفاهم بین مجلسین وجود دارد (صحیح است) در این کمیسیون و مذاکرات و طرح موارد اختلاف هیچوقت بنده درک نکردم که یک اختلاف اصولی موجود باشد (صحیح است) بلکه مسائل از اعلاط با عیارات و از اعلاط سلیقه و از اعلاط استنباط یک معنی از یک عبارتی گاهی مورد بحث قرار میگیرد و این مسائل دلیل بر آن نیست که یک اختلاف اساسی بین دوز کن بکشد (صحیح است) که در وقت آرد است خوب است ذکر نکنیم - بعد از آنکه لایحه اختیارات رفت مجلس سنا فاطمه مجلس سنا نظر دارد که این مخالف قانون اساسی است و نظنهای بلینی در این خصوص کردند (عبدالصاحب صفائی - پس چرا حذف کردند ؟) عرض میکنم حتی آقایان قرار شد که دستمعی برود منزلت اجرات معظف میرزا آمیزی بیان کردن

آقا در موضوع اختیارات در محرم دارم وقتی که شما آن اختیارات طرح شد مخالف بودید و بصورت مجلس مذاکرات مجلس را منقن شد و در کتر معنق را برایشان خواندند و گفتند شما اظهار عقیده کردید که نمایندگان حق توکیل ندارند و این اختیارات ترتیب است حالا چرا آمدید این را می خواهید ؟ این خلاف قانون است ایشان گفته بودند که من میدانم خلاف قانون است اما میخواهم - با شرایط آرزو و با وضعی که ایجاد شده با اقداماتی که از خارج شد و شاید در جلسه علنی مقننی نیست که ما بیان بکنیم آن اختیارات را دادند (صحیح است) ولی نوبت دوم در همین ماه که اختیارات خواستند مجلس سنا جازم بود باینکه نهد و مجلس شورا هم تحت تأثیر حمله چاقو کش و ارازل قرار گرفت بطوریکه کنار منتهی شد با صلاح مجلس سنا و مجلس سنا در منزل گردانند و گفتند مجلس شورا کافی است و در آرزو هر گاه فداکاری و همت وشهامت ۹ نفر از نمایندگان معترم مجلس نبود (صحیح است) که بنده بعنوان حق شناسی اسم آن ۹ نفر را بگویم آقای احمد فرامرزی آقای هدی - آقای میراشرفی - آقای سرافزاده - آقای حائری زاده - آقای حدیدیه - آقای پادری - آقای بود سرتیب - آقای اختار صادقی که این ۹ نفر بتم مهاجرت کردند تا پاساژکی کردند مقاومت کردند این کیفیت که بشکافونی با وجود اختلال سنا گذشته است و ستانم گفت که مخالف قانون اساسی است و بعد که آمد اولین روز یک مجلس شورای ملی تشکیل شد این طرح را آقایان دادند و در مقدمه هم قید شده بود مخالف قانون است (عمیدی نوری - الان هم در مقدمه هست) در کمیسیون دادگستری گفته شد که مخالف قانون اساسی است و تا اکنون هم کسی نگفته است که موافق قانون اساسی است (صحیح است) بنده خیال میکنم که این مقدمات و این غلبه موجه کافی است که ما بگوئیم که این قوانین ملغی است - این موضوع ملغی است دیگر خود ما را مقید بلفظ تکبیم (عبدالصاحب صفائی - در مجلس سنا خلاف این را گفته مخالف قانون نیست - در مجلس سنا رسماً گفته شد) عرض کنم که جناب آقای صفائی در جلسه قبل ما شاعلا در این موضوع صحبت فرمودند بعد هم نسبت التهاب بین دادند در صورتیکه من از ایشان خوسرندتر (عبدالصاحب صفائی - مدزرت می خواهم) بعد هم قبل از دستور صحبت فرمودند بحالهم قبل از رعد فرمودند که قطع کلام نکنند - حالا عرض کنیم که یک قانون در یک مجلسی وقتی وضع میشود اگر یکی دوتا سنا ۵۰ تا دوتا هم بگویند که

این موافق یا قانون است آنچه را که اکثریت حکومت بر ابطال یا الفاء کرد دلش مخالفت با قانون اساسی است (صحیح است) بنا بر این است جمله ایجاد این حق را نمیکند که بعد از این دیکتاتوری پیدا شود و اختیاری از مجلس نخواهد و استدلال کند که چون آن عبارت حذف شده لهذا من یک همچو حق را موافق قانون اساسی می دانم و میخواهم - این حرف معنی ندارد و چون عبارت را که آقایان مورد نظر است هر گاه اقلای کردیم باعث میشود که یکبار دیگر این قانون بکشافتری مجلس سنا بکند باز آن کشمکش پیدای کند یا نتیجه اینکار میماند بنده راجع با صلاح مجلس سنا و راجع با اینکه هر کسی با هر دستکاهی وظیفه خودش عمل میکند به حکم یک دلیل منطقی که شاید آن دلیل هم استقراء باشد آن شخص با آن شخصیت معکوم بجز است در کلمات حضرت امیر همت که من ترکها رقبه الله استوب - خدا بر او مفرد داشته باشد معکوم است بک زبستی و مشمول بلا حال مجلسین که به شخصیت باز و وضعی اساسی مشروطیت ایران زانند نباید وظیفه شما در هیچ حالی ترک بکنند اگر زوری پیدا شد اگر فشاری آمد باید که مقاومت نکنند اگر نکردند هم احترام این تقض میشود و هم آنکار پیشرفت میکنند - میانند يك مطلب دیگر که این قوانین که در حدود ۲۵۶ فقره لایحه تصویب شده است ۱۰۵ فقره از آنها مربوط بداد گستری است و بقیه هم مربوط بدارد دیگر بعضی از اینها اساساً موعدها گذشته (بکنند از نمایندگان - بعضی هم بخودی خود الفا شده) زیرا مثلا اجازه داده شده بود هر یک فقره از این اولیاد است که هر کسی دعوائی با وزارت جنگ دارد درک کمیونی مرکب از سه چهار نفر قضات با انتخاب وزیر عدلیه و رئیس دولت مطرح بشود و باینکار رسیدگی بکنند تا تیرماه ۱۳۲۳ یعنی ۲۲ بودیکال آمدید کردند ۲۳ شد این مدت گذشته حالا اگر لازم است که یک کمیسیون وضع شود در دستکاه دادگستری که بوجود ابتدائی استنبات و تمیز قوه قضائیه سه نفر انتخاب بکنیم هر کس دعوی ملکی یا وزارت جنگ دارد هر کس دعوی مطلقه کاری دارد هر کس دعوی میلیونها مطالبات دارد این را ببریم باین کمیسیون سه نفری خاص که اینها رای میدهند که سه میلیون پنج میلیون دهمیون یا آنها بدهند این که خلاف ترتیب است یعنی از اولیاد مضر است - اگر کمی دعوائی دارد حق دارد باید برود بر ارجح قضائی - اثبات بکند و محض را

تصویب شد حال آنکه کسبیت بآن پیشنهاد حذف شده قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد)

• وهم چنین اگر کمیسیون مشترک طرف مدت سه ماه مقرر نسبت به پریک از لوائح اظهار نظر نهائی ننمود و مجلسین مدت اختیار کمیسیون مشترک را تمدید نکرد آن قسمت از لوائح نیز تا رای نهائی مجلسین قابل اجراء نخواهد بود

رئیس - توجه سکنید من یک توضیحی بدهم که آقایان درموقعیکه رای گرفته میشود متوجه باشند اگر آقایان رای دادند باین قسمت حذف نمیشود اگر رای ندادند این قسمت حذف میشود

(شرح زیر خوانده شد)

((وهم چنین اگر کمیسیون مشترک طرف مدت سه ماه مقرر نسبت به پریک از لوائح اظهار نظر نهائی ننمود و مجلسین مدت اختیار کمیسیون مشترک را تمدید

(عبدالصاحب صفايي) - (پس رای نیدهیم) آقایان خوب متوجه شدند (نه قربان) اگر بخواهید حذف شود باید رای مثبت ندهید اگر بخواهید حذف نشود باید رای مثبت بدهید اگر رای ندادید حذف میشود و اگر رای دادید جزء این قسمت خواهد شد این را بنده توضیح دادم که دچار اشتباه نشوید يك بار دیگر قرائت میشود

(شرح زیر خوانده شد)

((وهم چنین اگر کمیسیون مشترک طرف مدت سه ماه مقرر نسبت به پریک از لوائح اظهار نظر نهائی ننمود و مجلسین مدت اختیار کمیسیون مشترک را تمدید

نکرد آن قسمت از لوائح نیز تا رای نهائی مجلسین قابل اجراء نخواهد بود (صحیح است)

رئیس - آقایانکه با این قسمت موافقت فرمایند (عده کثتری برخاستند)

تصویب شد بنا براین این قسمت حذف شد حال چون دو قسمت شد يك رای نهائی هم بجمع میگیریم با حذف آن قسمت اخیر آقایانیکه موافقت فرمایند (عده کثیری برخاستند) تصویب شد به مجلس سنا فرستاده میشود

(۷) تقدیم يك فقره طرح سه فوری بوسیله آقای دکتر پیرنیا

رئیس - آقای دکتر پیرنیا

شماره ۱۷۴۰۳ و ۲۴۶۰۸

وزارت دارائی

فرمان هیاتونی راجع باجرای قانون اجازه مبادله قرارداد نفت و گاز و طرز عملیات آن قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد

با تأییدات خدا و نومتعال پهلوی شاهنشاه ایران

مجلس سنا مبارک

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم

ماده اول قانون راجع با اجازه مبادله

قوانین

شماره ۲۴۶۰۸ و ۱۷۴۰۳

وزارت دارائی

فرمان هیاتونی راجع باجرای قانون اجازه مبادله قرارداد نفت و گاز و طرز عملیات آن قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد

لایحه قانونی راجع باجاره مبادله قرارداد فروش نفت و گاز و طرز اداره عملیات آن

ماده واحده - مجلس سنا قرارداد ضمیمه را که قسمت اول آن مشتمل بر پنجاه و يك ماده و دو ضمیمه و مربوط بخرید و فروش نفت و گاز و طرز اداره عملیات مشروحه در آن

میباشد و اعضاء ایران و شرکت ملی نفت بعنوان طرف اول و اعضاء شرکت کتھای مصله الآسامی زیر:

کالف اوپل کورپوریشن - سوکونی و اکوئوم کیمیاي اینکورپوریشن - استاندارد اوپل کیمیاي استاندارد اوپل کیمیاي اف کالفر نیازی تکساس کیمیاي - آنکلوپیرانین اوپل کیمیاي لیبیتند - ن. و. د. مانا فته - پترولوم مانشایابی و کیمیاي فرانسه - پترولوم طرفهای دوم (روامضای شرکت کتھای عامل بر طبق ماده ۳ قرارداد) - رسیده است و قسمت دوم آن مشتمل بر پنج ماده مربوط بنرات با مضای ایران و شرکت ملی نفت ایران از یکطرف و آنکلوپیرانین اوپل کیمیاي

رئیس مجلس سنا - ابراهیم حکیمی

اصل فرمان هیاتونی و قانون در دفتر نخست وزیر است

نخست وزیر

متن قرارداد فروش نفت

شماره ۲۴۶۰۸ و ۱۷۴۰۳

این قرارداد مشتمل بر دو قسمت است که قسمت اول آن بین ایران از طرفین دولت شاهنشاهی ایران و شرکت ملی نفت ایران (شرکتی که طبق قوانین ایران تشکیل یافته و وجود دارد)

و کالف اوپل کورپوریشن (شرکتی که طبق قوانین پنسلوانیای ممالک متحده امریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و سوکونی و اکوئوم اوپل کیمیاي اینکورپوریشن - SOCONY - VACUUM OIL COMPANY, INCORPORATED (شرکتی که طبق قوانین نیویورک ممالک متحده امریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و استاندارد اوپل کیمیاي STANDARD OIL COMPANY (شرکتی که طبق قوانین انجورجی ممالک متحده امریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و استاندارد اوپل کیمیاي اف کالفر نیازی STANDARD OIL COMPANY OF CALIFORNIA (شرکتی که طبق قوانین دلاوار ممالک متحده امریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و ذی تکراس کیمیاي THE TEXAS COMPANY (شرکتی که طبق قوانین دلاوار ممالک متحده امریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و آنکلوپیرانین اوپل کیمیاي لیبیتند ANGLO-IRANIAN OIL COMPANY, LIMITED (شرکتی که طبق قوانین ممالک متحده بادشاهی تشکیل یافته و وجود دارد) و ن - و - د - د - بنانافته پترولیوم مانشایابی N. V. DE BATAAFSCHE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ (شرکتی که طبق قوانین هلاند تشکیل یافته و وجود دارد) و کیمیاي فرانسه پترول COMPAGNIE FRANCAISE DES PETROLES (شرکتی که طبق قوانین فرانسه تشکیل یافته و وجود دارد)

بنام طرفهای دوم

وقت دوم آن بین طرفهای اول و آنکلوپیرانین اوپل کیمیاي لیبیتند

ANGLO-IRANIAN OIL COMPANY, LIMITED (شرکتی که طبق قوانین ممالک متحده بادشاهی تشکیل یافته و وجود دارد)

بنام طرف سوم

معهده میگرد

قسمت اول قرارداد

نظر باینکه دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران هلا نمند که در تولید و فروش نفت ایران افزایشی حاصل شود که منتج بصول منافع بیشتری برای ملت ایران از نفت مذکور گردد و از طرفی برای تولید و تصفیه و حمل و تهیه بازار نفت مزبور بقتادیر کافی که بتوان افزایش مزبور را بعد از ترقی داد سرمایه و دستگاه اداری مربوط به تصفیه نفت بیشتری مورد احتیاج است و

نظر باینکه شرکت کتھای بین المللی نفت که فوقا بعنوان طرف دوم این قرارداد معرفی شده اند قادر و مایل هستند سرمایه مزبور و دستگاه اداری و تصفیه نفتی را در اختیار بگیرند و

نظر باینکه شرکت کتھای مذکور و شرکت کتھای وابسته بآنها در امر حمل و نقل و تصفیه و تسهیلات عرضه بازار که با مجاری بسیار در زمین متناوب در تمام دنیا برقرار نموده اند ذیصلاحه میباشند و قادر هستند مقادیر متنابهی از نفت ایران و مواد مشتق آن را با بازارهای قسمت اعظمی از دنیا برای مدت قابل توجهی بفتح مشترک ملت ایران و خودشان عرضه دارند و

نظر باینکه طرفین از لحاظ تأمین وجود مقدار کافی نفت و محصولات آن برای مقاصد فوق الذکر در مدت مذکور توافق دارند که شرکت کتھای نامبرده عملیات و اداره قسمتی از اموال نفتی دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران (ولی تمام آن) با انضمام بالا بشکاه آبادان را بشرح مشروح ذیل تصدی نمایند و

نظر باینکه دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران از یکطرف و کیمیاي های نامبرده از طرف دیگر نیز در تهیه ادواته منافع حاصله از محصولات و تصفیه و فروش نفت ایران که بشرح ذیل تشریح گردیده توافق دارند و

نظر باینکه هر یک از طرفین بعلیه خاطر وارد مذاکراتی شده اند که منجر باین قرارداد گردید و منظور از این مذاکرات که در محیط دوستانه انجام شده آن بوده که از طرفی برای دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران بازار صدور مقدار متنابهی نفت ایران تأمین شود و موجبات افزایش منافع مادی و سعادت مردم ایران فراهم گردد و از طرف دیگر شرکت کتھای مذکور با تأمین لازم اطمینان داشته باشند که در راه آنکه منابع مالی و وسائل خود را در راه تجدید فعالیت صنعت نفت ایران بکار میانازند اجراء دلالت بدست خواهند آورد

نظر باینکه طرفین از لحاظ مراتب مذکور در نظر دارند مقررات این قرارداد با صیبهت و حسن نیت بموقع اجراء گذارده شود

علیهذا بین بوسیله بین طرفهای اول و طرفهای دوم توافق حاصل شد

ماده ۱ - تعریفات ذیل نسبت به بعضی از اصطلاحاتی که در قسمت اول این قرارداد مورد استفاده واقع شده است بجز در مواردیکه سابق عبارت مفهوم دیگری اقتضا کند مربوط بمعنویات همان قسمت اول خواهد بود

الف - اصطلاح « این قرارداد » عبارت از قسمت اول و ضمیمه ۱ بیوست آن میباشد

ب - حرف لاتین NIOC بمعنای شرکت ملی نفت ایران و حروف لاتین IOC بمعنای شرکت نفت ایران میباشد

ج - اعضاء کنفرسیوم بمعنای طرفهای دوم و هر کس که طبق ماده ۳۹ این قرارداد طرف فروش یا واگذار یا انتقال قرار گیرد میباشد

د - « شرکت اکتشاف و تولید » بمعنای شرکت اکتشاف و تولید نفت ایران میباشد

IRAANSE AARDOLIE EXPLORATIE EN PRODUCTIE MAATSCHAPPIJ. N.V.

« شرکت تصفیه » عبارت است از شرکت تصفیه نفت ایران.

IRAANSE AARDOLIE RAFFINAGE MAATSCHAPPIJ. N.V.

« شرکت کفهای قابل » بنامی شرکت اکتشاف و تولید و شرکت تصفیه می باشد.

۱ - « شرکت کفهای بازرگانی » واجه منتهای که در ماده ۱۸ این قرارداد ذکر شده است میباشد.

۲ - « نابعه هلیات » عبارت از ناحیه ای است که در مواقع مختلف بموجب مقررات مواد ۴ و ۵ این قرارداد مشمول و موضوع این قرارداد شناخته میشود.

۳ - « نفت خام » عبارت است از نفت خام طبیعی - اسفالت (باستانی اسفالتی که توسط اشخاص دیگری غیر از شرکت ملی نفت ایران در تاریخ اجرا یا قبیل از آن از معدن استخراج می شود) و کلیه هیدرو کربورهای مایع بحالت طبیعی یا آنچه از طریق فشردن گاز یا سو کردن از گاز طبیعی بدست آمده باشد.

در مواردی که نفت خام بنوع دیگری غیر از طریق بالا بشکافه عمل آورده شود و قسمتی از آن بجز این نفت خام بازگشت شود « نفت خام » شامل آن قسمتی که باین طریق بازگشت شده است نیز میباشد.

۴ - « محصول نفتی » عبارت است از هرگونه محصول تمام شدنی یا نیمه تمام که از نفت خام از طریق فشردن یا تصفیه یا عملیات شیمیایی با هر نوع اسلوب یا عمل دیگری که فلا مشخص باشد یا نباشد تحصیل گردد.

۵ - « گاز طبیعی » یعنی گاز و گاز شست و کلیه هیدرو کربورهای گازی دیگر که از چاههای نفت یا گاز و تنه کاری که پس از سوا کردن هیدرو کربورهای مایع از این قبیل گازهای تر باقی مانده باشد.

۶ - « بالاشکافه » عبارت است از بالاشکافه آبادان یا بالاشکافه های دیگری که توسط شرکت تصفیه در ناحیه هلیات ساخته شود بانضمام کلیه وسایل و لوازم و متعلقات آن.

۷ - « مصرف داخلی در ایران » عبارت است از مصرف محصول یا ماده مربوطه در ایران نه آنچه از ایران صادر می شود ولی از نظر این تعریف آنچه را شرکت های عامل در ایران مصرف میکنند شامل نمیشد.

۸ - « بهای اعلان شده » نفت خام ایران.

۹ - در مورد نفت خام که برای صدور از ایران بازگشتی نفت کش شده باشد عبارت است از قیمت فوب کشتی نفت کش در مرکز نهائی ساحلی و آن قیمت است که شرکت بازرگانی یا وابسته آن نفت خام برابر آن را چه از حیث جنس وجه از لحاظ وزن مخصوص بنظروفروش و تحویل بخریداران عموماً تحت شرایط مشابه و در همان مرکز نهائی ساحلی عرضه می نماید.

۱۰ - در مورد نفت خام تحویلی به بالاشکافه عبارت است از قیمت نفت خام مشابه آن چه از حیث جنس وجه از لحاظ وزن مخصوص صفت شرح فوق فوب کشتی در بندر بالاشکافه برای فروش عرضه شود منهای مبلغی (حداً کثر هشتین برای متر مکعب) که بطور عادلانه و منصفانه بعنوان هزینه بارگیری نفت خام در بندر بالاشکافه مزبور قابل احتساب باشد.

۱۱ - « بهای اعلان شده مربوطه » در مورد نفت خام ایران عبارت است از بهای اعلان شده خاصه هریک از شرکت های بازرگانی یا شرکت وابسته آن برای این قبیل نفت خام در تاریخ صدور یا در موقع تحویل بالاشکافه بر حسب مورد.

۱۲ - « شرکت فرمی » یا « فرمی » در مورد عضو کنسرسیوم عبارت است از هر نوع شرکت ثبت شده ای که کلیه سهام حائز رای آن متعلق به عضو کنسرسیوم یا متعلق بشرکت اصلی عضو کنسرسیوم بوده یا بنام مزبور بهریک از آنها با تقاضای یک یا چند نفر اشخاص دیگر که هریک از اشخاص مزبور عضو کنسرسیوم یا شرکت اصلی است تعلق داشته باشد.

۱۳ - « بهای اعلان شده خاصه هریک از شرکت های بازرگانی یا شرکت وابسته آن برای این قبیل نفت خام در تاریخ صدور یا در موقع تحویل بالاشکافه بر حسب مورد.

۱۴ - « شرکت فرمی » یا « فرمی » در مورد عضو کنسرسیوم عبارت است از هر نوع شرکت ثبت شده ای که کلیه سهام حائز رای آن متعلق به عضو کنسرسیوم یا متعلق بشرکت اصلی عضو کنسرسیوم بوده یا بنام مزبور بهریک از آنها با تقاضای یک یا چند نفر اشخاص دیگر که هریک از اشخاص مزبور عضو کنسرسیوم یا شرکت اصلی است تعلق داشته باشد.

۱۵ - « بهای اعلان شده خاصه هریک از شرکت های بازرگانی یا شرکت وابسته آن برای این قبیل نفت خام در تاریخ صدور یا در موقع تحویل بالاشکافه بر حسب مورد.

۱۶ - « شرکت وابسته » یا « وابسته » در مورد عضو کنسرسیوم یا شرکت بازرگانی که توسط آن عضو کنسرسیوم تعیین شده باشد عبارت است از هر شرکت که ثبت شده که.

۱۷ - « مالک پنجاه درصد یا بیشتر از سهام حائز رای آن عضو کنسرسیوم باشد یا.

۱۸ - پنجاه درصد یا بیشتر از سهام حائز رای آن متعلق به عضو کنسرسیوم یا متعلق بشرکت اصلی عضو کنسرسیوم باشد یا پنجاه درصد یا بیشتر از آنها با تقاضای

یک یا چند نفر اشخاص دیگر که هریک از این اشخاص عضو کنسرسیوم یا شرکت اصلی است تعلق داشته باشد.

۱۹ - « شرکت اصلی » کدر و در صورتی فون الا نماز کرده است عبارت است از شرکت ثبت شده یا شرکتی که مالک کلیه سهام حائز رای عضو کنسرسیوم باشند و « مالک بودن » که در اینجا در دو تعریف فوق بیان شده عبارت است از مالکیت هیئت منافع عوام مستقیماً خواه از طریق یک یا چند نفر ثبت شده دیگر.

۲۰ - « شخص » عبارت است از اشخاص طبیعی یا حقوقی و شامل شرکت تضمینی و تجارتخانه و شرکت و جمعیت های ثبت نشده و شرکت ثبت شده میباشد.

۲۱ - « مدت این قرارداد » و « مدت بقیه دوره » این قرارداد « دارای منافی میباشد که در ماده ۱۹ این قرارداد تصریح شده است.

۲۲ - « مترمکعب » عبارت است از یک مترمکعب درشت درجه فارنهایت تحت فشار هادی جو.

۲۳ - « تاریخ اجراء » عبارت از تاریخ است که در آن تاریخ این قرارداد طبق ماده ۵ این بوضع اجرا در می آید.

۲۴ - « مدت های مضرخ در این قرارداد » بر حسب شالتهای شیمی استنباط خواهد شد.

۲۵ - « عبارت است از اسال تقویمی که از اول ژانویه شروع میشود و « دوره سه ماهه » عبارت از مدت هر سه ماهی است که از اول ژانویه یا اول آوریل یا اول ژوئیه یا اول اکتبر طبق تقویم گرگوری شروع میشود.

۲۶ - « ماده جزء الف » ناحیه هلیات مشمول و موضوع این قرارداد با رعایت مقررات ماده ۴ این قرارداد عبارت است از آنچه در ضمیمه (۱) پیوسته این قرارداد شرح شده است.

۲۷ - « کلیه « میل » که در ضمیمه (۱) پیوسته این قرارداد است از میل قانونی انگلیسی یا ۲۸۰۰ می باشد.

۲۸ - « حقوق مربوطه شرکت ملی نفت ایران و شرکت نفت ایران در ناحیه هلیات فوق الذکر که باید بطوری تعدیل شود که با مقررات این قرارداد تطبیق نیاید و این موضوع در این قرارداد قفل شده است.

۲۹ - « جزء الف » یعنی قرارداد برای این قرارداد و برای آنکه هلیات اکتشاف و تولید و تصفیه و حمل و نقل و سایر عملیات مشروع در ماده ۴ این قرارداد انجام گردد اعضای کنسرسیوم ترتیبی داده اند که شرکت های عامل بر طبق قوانین کشور هلند تأسیس گردند و تمهید میکنند که این قرارداد را به اعضای شرکت های عامل برسانند.

۳۰ - « بعضی اعضای این قرارداد هریک از شرکت های عامل مزبور در حکم طرف این قرارداد شناخته شده و اعضای کنسرسیوم بدینوسیله مجتئماً و مفترقاً انجام تعهدات مربوطه را که طبق این قرارداد برعهده شرکت های عامل میباشد تعیین میکنند.

۳۱ - « جزء ب » سازمان و ادارات مورد اشغالی و حقوق و اختیارات و تعهدات شرکت های عامل تابع این قرارداد خواهد بود.

۳۲ - « جزء ج » سازمان و ادارات داخلی شرکت های عامل طبق اساسنامه شرکت های مزبور اذاعه خواهد شد.

۳۳ - « شرکت های عامل مطابق قوانین ایران در ایران به ثبت رسیده اند و روشهای مصدق اساسنامه های آنها در تاریخ ثبت مزبور بدیاری ثبت گردیده اند و در نزد اسناد طهران تسلیم شده است.

۳۴ - « اساسنامه های مزبور بنظر نمایندگان ایران رسیده و قسمتهای مربوطه آن مورد موافقت آنها قرار گرفته است.

۳۵ - « هیئت مدیره هر شرکت از هفت نفر مدیر تشکیل خواهد شد و این تعداد را نمیتوان در هیچک از دو هیئت مدیره بدون موافقت ایران افزایش داد.

۳۶ - « طبق تمهیدی که اعضای کنسرسیوم در مقابل ایران متباینند در فقره ۱ از ضمای هیئت مدیره هریک از شرکت های از طرف شرکت ملی نفت ایران تعیین خواهند شد.

۳۷ - « حق الزحمه حضور مدیران هریک از شرکت های برای شرکت آنها در جلسات هیئت مدیره بجزای آنها خواهد بود که در مواقع لازم با موافقت شرکت ملی نفت ایران و شرکت عامل مربوطه تعیین گردد و این وجوه بحساب هزینه های جاری شرکت مربوطه منظور خواهد گردید.

۳۸ - « ماده ۴ جزء الف » وظایف زیر در این قرارداد درمورد این قرارداد حقوق و اختیارات را برای انجام وظایف زیر (در داخل ناحیه هلیات) از طرف ایران و شرکت ملی نفت ایران بشرح مندرج در این ماده دارا خواهند بود:

۱ - « شرکت اکتشاف و تولید حقوق و اختیارات لازم را برای اجرای عملیات زیر خواهد داشت:

ا - کشف (از طریق زمین شناسی ژئو لژی و ژئو فیزیکی و طرق دیگر بانضمام حف و بنظور تعیین شرایط زمین شناسی فشرهای نهائی) و حفاری و تولید و استخراج

ب - برداشت نفت خام و گاز طبیعی و گرداندن دستگاه های تخلیه میدان نفت و دستگاههای گوگرد گیری و بطور کلی عمل آوردن نفت و گاز تولیدی آن شرکت ثانویه و دیگر برای عملیات شرکت لازم است و ابار کردن نفت و گاز و مشتقات و وسایل بار گیری کشتی.

۲ - « شرکت تصفیه حقوق و اختیارات لازم را برای اجرای عملیات زیر خواهد داشت:

ا - تصفیه و عمل آوردن نفت خام و گاز طبیعی محصول شرکت اکتشاف و تولید تصفیه و تهیه مشتقات و محصولات دیگر با همین مواد یا بوسیله اختلاط آنها با مواد دیگر - انبارداری و بسته بندی و حمل و نقل و تحویل نفت خام و گاز طبیعی و مشتقات و محصولات دیگر باقیمانده و انضمام وسایل بار گیری کشتی.

ب - جزء ب - هریک از شرکت های عامل دموورد حفرها و کودها و چاهها و اختنفاها و حفارها و وسایل آنها و معیاری آب و دستگاهها و معیارها و آبگیرها و انواع دیگر انبارها و تصفیه خانه ها و دستگاههای تخلیه میدان نفت و دستگاههای استخراج گاز و سایر در سجاها و کارخانجات گوگرد گیری و سایر دستگاههای لازم برای تولید و تصفیه و عمل آوردن نفت خام و گاز طبیعی و خطوط لوله و تله خانه ها و مراکز کوچک و بزرگ تولید نیرو و خطوط انتقال نیرو و تکرار و تلفون و وادیو و سایر وسایل مخابراتی و کارخانجات و انبارها و ساختمانهای اداری و منازل و عمارات و بنادر و حوضچه ها و لنگرگاهها و اسکله های کوچک و بزرگ و دستگاههای لای رویی و موج شکنها و لوازم بار گیری انتهائی بالوله های زیر دریائی و کشتن و وسایل نقل و انتقال و راههای آهن و در راهها و بلهها و بله های متحرک و سرویسهای وائی و فرودگاهها و سایر لوازم نقلیه و کارخانه ها و آشخانه های هویابها و کارگاههای تعمیر و کارگاههای رهنه گیری و مراکز تعمیر و کلیه سرویسهای فرمی که بنظر شرکت برای اجرای عملیات آن شرکت لازم بوده یا باین عملیات مرتبط میباشد حقوق و اختیارات لازم خواهد داشت که بعملیات حف و گرد کتی و چاه کتی و میله زدن و ساختن و ساختمان کردن و نصب و بی زبری کردن تهیه و گرداندن دستگاههای کردن و اداره کردن مبادرت نماید همچنین کلیه حقوق و اختیارات لازم را دارا خواهد بود تا هر نوع عمل دیگر که برای ایفای وظایف شرکت لازم بوده یا بطور معمولی مرتبط باشد بپردازد.

۳ - « ایجاد خطوط آهن و بنادر و سرویسهای تلفون و تکرار و تکرار فرسیمی و تهیه و نصب و تعمیر و نگهداری در ایران منوط با موافقت قبلی و کتبی ایران است و ایران بدون دلیل موجه از موافقت مزبور خودداری و یا در اعلام این موافقت تأخیر نخواهد نمود.

۴ - « جزء ج » همچنین شرکت های عامل دمووارد مربوط بوظایف خود حقوق و اختیاراتی را دارا خواهند بود که بتوانند در خارج ناحیه هلیات طبق مواد ۸ و ۹ این قرارداد عملیاتی انجام دهند.

۵ - « در طول مدت این قرارداد حقوق و اختیارات هریک از شرکت های عامل را که در این قرارداد تصریح شده نمیتوان بخش نموده یا بتجدید ولی مقررات این جزء تأییدی درمورد جزء ج ماده ۴ نخواهد داشت.

۶ - « هریک از شرکت های عامل از طرف ایران و شرکت ملی نفت ایران بر طریق زیر و در حدودی که ذیلا تعیین شده حقوق و اختیارات مشروطه در جزه های فوق این ماده را اعمال خواهد کرد:

۱ - « شرکت های مزبور در اعمال این قبیل حقوق و اختیارات در قبال ایران و شرکت ملی نفت ایران مقید به تعهدات خود باینان مشروطه در جزء (ب) این ماده خواهند بود.

۲ - « اعمال حقوق و اختیارات مزبور از طرف شرکت های عامل مقید بنظارت ایران و شرکت ملی نفت ایران خواهد بود در حدودی که در جزء (ب) این ماده شرح گردیده است.

۳ - « شرکت های مزبور در اعمال این قبیل حقوق و اختیارات در قبال ایران و شرکت ملی نفت ایران مقید به تعهدات خود باینان مشروطه در جزء (ب) این ماده خواهند بود.

۴ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۵ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۶ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۷ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۸ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۹ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۰ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۱ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۲ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۳ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۴ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۵ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۶ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۷ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۸ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۱۹ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۰ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۱ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۲ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۳ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۴ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۵ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۶ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۷ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۸ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۲۹ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۰ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۱ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۲ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۳ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۴ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۵ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۶ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۷ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۸ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۳۹ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۰ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۱ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۲ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۳ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۴ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۵ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۶ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۷ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۸ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۴۹ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۵۰ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۵۱ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۵۲ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۵۳ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

۵۴ - « انجام عملیات اکتشافی ثانویه و دیگر که از لحاظ اقتصادی موجه باشد بنظور اینکه ذخیره کافی بقدر متاسب با میزان تولید نفت در ناحیه هلیات تأمین گردد.

ایران و هر یک ملی نفت ایران بدون رضایت شرکتهای حامل با ابطال هر یک از شرکتهای حامل بدون رضایت هر یک ملی نفت ایران اکتفا بشود. متناهی در دادن جنین رضایت بدون دلیل موجه امتناع یا تأخیر نباید بعمل آید.

جزء ج - شرکتهای حامل بشرط رعایت مقررات جزء های (و) و (ز) این ماده حق تصدی و اداره، کامل و مؤثر و تعیین نحوه عملیات خود را خواهند داشت.

جزء د - نوع و حدود حقوق و امتیازات و تعهدات شرکتهای حامل بشرح مذکور فوق همچنین نوع و حدود نظارتی که از طرف ایران و شرکت ملی نفت ایران باین اعیان شود صرفاً معهود خواهد بود. با آنچه که با وجود توضیح در این ماده تشریح گردیده است.

ماده ۵ - جزء الف - ایران و هر یک ملی نفت ایران تعهد میکنند که هیچکدام از آنها هیچ ششمن دیگری بشرط از شرکتهای حامل در هیچ مومنت در تمام طول مدت این قرارداد با اجرای هیچیک از وظائف معمره در بند های (۱) و (۲) جزء (الف) ماده چهارم این قرارداد در ناحیه عملیات مبادرت نخواهند کرد.

جزء ب - شرکت ملی نفت ایران با وجود مقررات جزء (الف) این ماده و بشرط رعایت مفاد جزء (ج) این ماده.

بند (۱) - در نواحی که شرکت اکتشافی و تولید عملیات اکتشافی و تهیه وسائل تولید را بنظر موارد قانون مقررن بصره نماند و ملی نفت ملی نفت ایران عملیات مزبور را در چنین ناحیههای از لحاظ تأمین نفت خام و گاز طبیعی مورد استخراج برای تهیه محصولات نفتی مصرف در داخل کشور و تهیه محصولات نفتی در خارج از کشور اکتشاف و حفاری مبادرت کرده و نفت خام و گاز طبیعی برای تأمین مصرف داخلی محصولات نفتی خود را تولید نماید.

بند (۲) - همچنین در هر صحنی در ناحیه عملیات میتواند و سایر اضافی برای تصفیه و حمل آوردن و انبار کردن و بسته بندی و حمل و نقل نفت خام و گاز طبیعی و مشتقات نفتی و محصولات وسیله اوله اعاده نموده و باقی مانده و بکار رفته و باقی مانده و بکار رفته در داخل تأسیساتی که شرکتهای حامل در این عمل میکنند اعاده شود و نصب و استفاده این وسائل اضافی تا حدی که مربوط به نفت خام یا گاز طبیعی تولیدی شرکت اکتشاف و تولید یا تولیدی شرکت ملی نفت ایران در داخل ناحیه عملیات طبق مفاد بند (۱) این جزء باشد محدود و با احتیاجات شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی محصولات نفتی در ایران خود خواهد بود و با تأسیسات اضافی مزبور تصفیه و نصب و بکار و درخواهد شد که به هیچوجه ممانعت یا مزاحمت معقولی در اجرای وظائف هیچیک از شرکتهای حامل ایجاد ننماید.

جزء ج - شرکت ملی نفت ایران میتواند اجرای مقررات جزء (ب) این ماده را بشرط آنکه مربوطه مشاوره نماید تا موافقت مرضی طرفین حاصل گردد که بموجب آن شرکت حامل برای شرکت ملی نفت ایران و به هزینه شرکت مزبور هر قسمت از عملیات مذکور در بند (۱) جزء (ب) هر قسمت از عملیات مذکور در بند (۲) جزء (ب) را تا حدودی که مربوط به نفت تولید شده در ناحیه عملیات انجام دهد.

ماده ۶ - جزء الف - شرکتهای حامل در طول مدت این قرارداد و ضمن جریان عملیات خود حق خواهند داشت برای هر مومنت که لازمه بداند در هیچگونه قید و شرطی از تأسیسات ثابت (که در تاریخ اجرای قرارداد در ناحیه عملیات وجود دارد) مربوط با کشف و تولید و حمل و نقل و تصفیه و بارگیری نفت خام و گاز طبیعی و محصولات نفتی استفاده نموده و آنها را در داخل ناحیه عملیات از نفعهای بنفعه دیگر انتقال دهند. انتقال هر یک از تأسیسات فوق الذکر از یک شرکت حامل بشرط آنکه حامل دیگر احتیاج بوفات کسبی و قبلی شرکت ملی نفت ایران دارد و ملی نفت ایران بدون دلیل موجه از آن موافقت خودداری و یا در اعلام آن تأخیر نخواهد نمود.

جزء ب - هر گاه شرکتهای حامل برای انجام عملیات خود تأسیسات ثابت جدید یا اضافی یا بتوضیحی در لازم یا مناسب تشخیص دهند نصب یا بانای آن مبادرت خواهند نمود.

چنین تأسیسات ثابت جدید یا اضافی یا بتوضیحی بملکیت شرکت ملی نفت ایران در مبادی و ملی نفت ملی نفت ایران که آن تأسیسات را ایجاد یا نصب نموده بدون هیچگونه قید و شرطی حق خواهند داشت که در طول مدت این قرارداد در ضمن اجرای عملیات خود مادام که احتیاج داشته باشد از تأسیسات مزبور در داخل ناحیه عملیات استفاده نموده آنها را از نفعهای بنفعه دیگر انتقال دهد.

جزء ج - بند (۱) - شرکت ملی نفت ایران در تاریخ اجرای کلیه اقسام ذیل را که مربوط به عملیات پیشینی شده در این قرارداد است و در آن تاریخ در ناحیه عملیات وجود دارد شرکتهای حامل تولید خواهد کرد. هر یک از این عملیات و

مصالح و کلیه ماشینها و دستگانهای متحرک و کلیه وسائل حمل و نقل موتوری و کلیه ابزارها و دستگانهای حفاری و نفت افلا مربوط به بیشتر داخلی یا آنچه که در وزارت راهی بیشتر داخلی خود است همچنین کلیه باقیات شرکتهای نفت ایران و شرکتهای حامل برای شرکت ملی نفت ایران ثابت نزد شرکت اکتشافی و تولیدی میشود مستثنی خواهد بود.

بند (۲) - شرکتهای حامل در مومنتیکه لازم بداند برای تهیه موجودیهای جدید یا اضافی ابزارها و مصالح و ماشینها و دستگانهای متحرک و وسائل حمل و نقل موتوری و ابزارها و دستگانهای حفاری اقدام خواهند کرد.

جزء د - نظریتهای تاریک، اعضای کنسرسیوم پذیرفته اند و چون از این تعهدات ایران بصره منت منظور میشود ایران و هر یک ملی نفت ایران اجازه خواهند داد که شرکتهای حامل بدون اینکه هیچگونه هزینههای نفتی برای آن شرکت ملی نفت ایران منظور شود از تأسیسات ثابت مذکور در جزء (الف) این ماده استفاده نموده و اکتلام را که در بند (۱) جزء (ج) این ماده تشریح شده از شرکت ملی نفت ایران تحویل بگیرند و شرکتهای حامل مجاز خواهند بود و حومه را که در بند (۱) و (۲) این جزء ذیل نامت گواست جزء هزینههای جاری خود منظور دارند.

بند (۱) - در ظرف ده سال اول عملیات مزبور در این قرارداد باقی مانده و مبلغ دو میلیون و شصت هزار (۲۰۶۰۰۰۰۰) لیره استرلینگ در مورد شرکت اکتشافی و تولید و چهار میلیون و یکصد هزار (۴۱۰۰۰۰۰) لیره استرلینگ در مورد شرکت تصفیه نسبت به تأسیسات مذکور در جزء (الف) این ماده از باقیات هزینه استهلاک تأسیسات ثابت جزء هزینههای جاری شرکتهای مزبور منظور خواهد شد. شرکتهای حامل با مبلغ وصولی باقیات هزینه استهلاک تأسیسات ثابت را بهر نحوی که مقتضی بداندته مصرف خواهند کرد.

بند (۲) - شرکتهای حامل در هر مومنت که مقتضی بداند در تاریخ وصول این اجناس با مقدار مقرر در بند (۱) جزء (ج) این ماده که توسط یکی از شرکتهای حامل بصرفه مقرر در هر قسمت نوع مصرف بحساب هزینههای جاری یا هزینههای دیگر یا هزینه سرمایههای شرکت حامل مصرف کنند منظور خواهد شد. بهای اولیه هر ماشین و دستگانه متحرک و وسیله حمل و نقل موتوری و ابزارها و وسائل حفاری (با منظور داشتن استهلاک برای متهای قبل از تاریخ اجرا که طبق اصول صحیح حسابداری و مهندسی تعیین میسر قاناً استفاده این ابزارها و ماشین آلات احتساب شود) با توجه به قسمتی از هر قسمتی از استفاده بر آورده شده که پس از تاریخ اجرا باقی است (بر آورد بطریق که فوقاً ذکر شد) مستثنا خواهد گردید و شرکت حامل مصرف کنند مبلغ استهلاک را بنحوی مقتضی بحساب هزینههای جاری و هزینههای دیگر یا هزینه سرمایههای خود بر حسب مورد منظور خواهد نمود. ولی هر گاه اجناس ابزارها و مصالح ماشینها و دستگانهای متحرک و وسائل حمل و نقل موتوری بصرفه عملیات غیر مستقیم (مشروح در ماده ۱۷ این قرارداد) که توسط شرکت ملی نفت ایران اجرا میشود برسد شرکت حامل مربوطه بهای دفتری مزبور اجناس ابزار و مصالح مصرف شده را به نسبتی از استهلاک اجناسها و دستگانهای متحرک و وسائل حمل و نقل موتوری را که بر اساس فوق الذکر احتساب شده میتواند از بونی که بابت هزینههای عملیات غیر مستقیم شرکت ملی نفت ایران دارد کسر گذارد.

کلیه وجوهی که طبق مقررات فوق جزء هزینه سرمایههای یکی از شرکتهای حامل محسوب میشود از مجموع جهات طبق مفاد جزء (ه) این ماده در حکم بهای تأسیسات ثابت جدید یا اضافی یا بتوضیحی تلقی خواهد گردید و در آمدی که از منظور نمودن این قبیل هزینهها طبق مقررات این بند ضمن هزینههای جاری یا هزینههای دیگر یا هزینه سرمایههای بدست میآید در اختیار شرکتهای حامل خواهد بود که هر طرز اصلاح بداندته بصرف برسانند.

شوق (۲) - نسبت بهبهای هر نوع اجناس و مصالح جدید یا اضافی طبق مقررات (۱) این بند مربوط به بهای دفتری اجناس و مصالح و نسبت بهبهای هر نوع ماشین و دستگانه متحرک و وسیله حمل و نقل موتوری و ابزار و وسائل حفاری جدید یا اضافی طبق مقررات همان بند (۱) مربوط بر روش استهلاک این قبیل وسائل و رفتار خواهد شد.

جزء ه - بند (۱) - شرکتهای حامل سرمایه ساختن و نصب کلیه تأسیسات جدید و اضافی و بتوضیحی موضوع جزء «ب» این ماده را بدون منظور نمودن سود تأمین خواهد کرد و شرکت ملی نفت ایران قیبت هر یک از تأسیسات را بشرط آنکه ملزم بنا کننده یا نصب کننده مدیون خواهد بود. هر دینی که بدین ترتیب ایجاد شود با بقسط متساوی سالیانه در ظرف مدت دس سال از تاریخ شروع استفاده از تأسیساتی که دین مزبور از آن ناشی شده یا با موافقت شرکت ملی نفت ایران در مدت کمتر قابل پرداخت خواهد بود.

شرکت عاملی که چنین تأسیسات را نصب یا بنا نموده نامه در سال پایانی

کتری که مورد موافقت قرار گیرد (با تضاعی مورد) همه ساله مبلغی بعنوان هزینه استهلاک تأسیسات ثابت بحساب بستانکار شرکت ملی نفت ایران منظور میشود. مبلغ مزبور در مورد مدت ده ساله معادل یکصدم بهای تأسیسات و در مورد مدت کوتاهتر مساوی خواهد بود. با بهای تأسیسات تقسیم بر تعداد سالهای که مورد موافقت شده است بطوری که در انتهای مدت مورد نظر کلیه بهای تصفیه خواهد گردید.

بند (۲) - در ازای مبلغی که بموجب بند (۱) این جزء بستانکار حساب ایران منظور میشود ایران و شرکت ملی نفت ایران بشرکتهای حامل اجازه خواهند داد که پس از خاتمه مدتی که این مبلغ به بستانکار حساب گذاشته میشود تأسیسات جدید یا اضافی یا بتوضیحی مزبور را برای تمام مدت قرارداد یا برای هر مدتی که شرکتهای حامل لازم داشته باشند بدون اینکه هیچگونه هزینههای بفتح ایران یا شرکت ملی نفت ایران منظور شود مورد استفاده قرار دهند.

شرکتهای حامل اجازه خواهند داشت و حومه را که باید طبق بند (۱) مذکور از باقیات هزینه استهلاک تأسیسات ثابت بپردازند بحساب هزینههای جاری خود منظور نمایند.

ماده ۷ - جزء الف - شرکتهای حامل در ناحیه عملیات خود حق استفاده نامنق لنتی را از اراضی مشروحه زیر بدون هیچ پرداختی خواهند داشت:

بند (۱) - تمام اراضی که شرکت ملی نفت ایران یا شرکت نفت ایران برای عملیات خود غیر از اراضی مربوط به بخش داخلی است فلاً از آن استفاده میکنند با حق استفاده از آنرا دارد جز حق معبر برای اوله نفت از میدان نفت شاه بالا پیشگاه کرمانشاه و زمینهایی که مراکز تلبه و نیرو انبارهای نفتی خطوط مزبور در آن واقع است و

بند (۲) - هر قسمت از اراضی متعلق بایران که شرکتهای حامل برای عملیات مقرر در این قرارداد در حدود معقول احتیاج با استفاده از آن داشته باشند به شرط آنکه اینکه استفاده از این اراضی با اجازه کسبی و قبلی ایران باشد در خواست مربوط به این استفاده از معر ای شرکت ملی نفت ایران بعمل خواهد آمد و ایران بدون دلیل موجه از موافقت با آن درخواست خودداری و در اعلام موافقت تأخیر نخواهد کرد در مورد زمینهایی که ایران باید بایران در تاریخ تقاضا از آن استفاده میکنند اجازه استفاده مجاناً داده خواهد شد ولی نسبت به زمینهای مورد استفاده ایران باید بایران مال الاجاره ای از آن بابت از طرف شرکت حامل مربوط بشرط آنکه ملی نفت ایران قابل پرداخت خواهد بود مانند اینکه شرکت ملی نفت ایران از زمین را بر طبق جزء (ب) این ماده اجازه کرده باشد و همچنین تمام مقررات مندرج در آن جزء جاری خواهد بود.

جزء ب - بند (۱) - هر گاه شرکتهای حامل در ضمن عملیات خود که بر طبق مقررات این قرارداد انجام میدهد در حدود معقول احتیاج با اراضی دیگری در ناحیه عملیات داشته باشند بموجب درخواستی که شرکتهای حامل یا هر کدام آنها از شرکت ملی نفت خواهند کرد اراضی مزبور بدون تأخیر غیر معقول خریداری یا اجاره (هر کدام که شرکت حامل مربوط آنها را با توجه با وضع بیشتر مقرون بصره تشخیص دهد) خواهند شد. عمل خرید یا اجاره مزبور را شرکت ملی نفت ایران بنام خود ولی انبار و مصالح مصرف شده را به نسبتی از استهلاک اجناسها و دستگانهای متحرک و وسائل حمل و نقل موتوری را که بر اساس فوق الذکر احتساب شده میتواند از بونی که بابت هزینههای عملیات غیر مستقیم شرکت ملی نفت ایران دارد کسر گذارد.

بند (۲) - هر گاه اراضی در مقابل وجه نقد بکجا خریداری یا اجاره شده یا باغ مزبور از طرف شرکت حامل مربوط بشرط آنکه ملی نفت ایران پرداخت خواهد شد و این مبلغ دین شرکت ملی نفت ایران بشرط آنکه شرکت حامل مربوطه خواهد بود که با قسط متساوی در مدت بیست سال پس از تحویل زمین با ظرف مدتی که از عمر قرارداد باقی مانده (هر کدام کمتر باشد) قابل پرداخت خواهد بود. شرکت حامل برای هر سال ظرف مدت بیست سال مزبور و با ظرف مدت کوتاهتر (هر کدام مورد داشته باشد) بملغی بعنوان استهلاک بهای زمین بستانکار حساب شرکت ملی نفت ایران خواهد گذاشت این مبلغ در مورد مدت بیست ساله عبارت از یک بیستم مبلغ کلی و در مورد مدت کوتاهتر معادل خارج قسمت آن مبلغ تقسیم بر عده سالهای آن دوره کوتاهتر خواهد بود تا دین مزبور در انتهای مدت مقرر مستهلک شده باشد.

بند (۳) - هر گاه اراضی در مقابل مال الاجاره اقساطی اجازه شده باشد شرکت حامل مربوط در مدتی که از عمر این قرارداد باقی مانده و یا در مدت اجاره (هر کدام کوتاهتر باشد) مال الاجاره را در دسر رسیده هر قسط بشرط آنکه ملی نفت خواهد پرداخت که بموجب تأدی نماید.

بند (۴) - در مقابل منظور داشتن هزینه استهلاک بهای زمین یا پرداخت اجاره بها شرح مذکور (که کم مورد داشته باشد) شرکت حامل مربوطه هر مدتی که کار عمر

قرارداد باقی مانده حق استفاده مانع اللتیر از زمینهایی که بر طبق این جزء تحصیل شده بدون پرداخت هیچ مبلغ دیگری خواهد داشت. هزینه استهلاک بهای زمین یا مال الاجاره مزبور جز معارج عملیات شرکت حامل مربوطه منظور خواهد شد.

جزء ج - هر گاه شرکتهای حامل یا هر یک از آنها بنظر این ماده مقرر در این قرارداد در حدود معقول حقی کمتر از حق استفاده مانع اللتیر از زمین خواهان نیست بهین خواهند بست و خواه در داخل ناحیه عملیات یا خارج از آن لازم داشته باشند (سکابان موارد شامل حقوقی از قبیل حقوق ارتفاقی و حق عبور و مرور و حق اعدا و کشیدن راه و راه آهن و لوله ها و خطوط لوله و معر ای اضافی آب و زه کشی و سیم کشی و کابل کشی و خطوط و نظایر آن از روی زمین یا زیر زمین خواهد بود بدون اینکه منصرف بآن باشد) مراتب را کلیه بشرط آنکه شرکت ملی نفت ایران اطلاع خواهند داد که شرکت ملی نفت ایران باید در آن صورت چنین حقوقی را فوراً بنام خود ولی بنظر استفاده شرکت حامل مربوطه برای مدتی که از عمر قرارداد باقی مانده بقیبت یا مال الاجاره ای که با توجه به خصوصیات زمین و کیفیت حقی که مورد احتیاج است عادلانه باشد تحصیل نماید.

هر گاه حقوق مزبور در مقابل مبلغی که بکجا پرداخت میشود تحصیل گردد مورد مشمول بند (۲) جزء (ب) این ماده خواهد بود و چنانچه حقوقی که تحصیل میشود در مقابل مال الاجاره اقساطی باشد مورد مشمول بند (۳) جزء (ب) این ماده خواهد بود. در هر صورت حق استفاده از زمین یا مال الاجاره اقساطی جزو معارج عملیات شرکت حامل مربوطه منظور خواهد شد و هیچ خرج دیگری بشرط آنکه عملیات تحصیل با عمل حق مزبور متعلق نخواهد کرد.

جزء د - هر گونه تقلبی که بموجب ماده ۱۴ این قرارداد در ناحیه عملیات داده شود در حق شرکتهای حامل باینکه در مورد زمینهایی که از آن صرف نظر شده است بدون هیچ پرداخت بشرط آنکه شرکت ملی نفت (بستانکاری و حومه) که باید بشرط آنکه ملی نفت ایران برای پرداخت با مالک یا مستاجر هر کدام که مورد داشته باشد تأدی شود) حقوقی را که در جزء ج این ماده ذکر شده اعمال نمایند تغییر نخواهد داد.

ماده ۸ - جزء الف - شرکتهای حامل میتوانند برای عملیات خود که بر طبق این قرارداد معین است مجاناً ولی بشرط رعایت حقوق موجود اشخاصی که طرف این قرارداد نیستند و همچنین بشرط پرداخت هر مبلغی که پرداخت آن معمول باشد از هر آبی که برای زمین یا زیر زمین یا در حال عبور از زمینهای مشروحه ذیل پیدا کنند استفاده نمایند.

بند (۱) - زمینهایی که مورد استفاده آنهاست

بند (۲) - زمینهایی که متعلق بایران که در تاریخ مربوطه مورد استفاده ایران یا دیگران نباشد بشرط موافقت ایران که در این مورد استثنای تأخیری بدون دلیل موجه نخواهد شد.

جزء ب - بند (۱) - اگر شرکتهای حامل برای انجام عملیات خود که در این قرارداد مصرح است در حدود معقول احتیاج بخرید دیگری نسبت به آب چه در داخل چه در خارج ناحیه عملیات پیدا کنند شرکتهای حامل یا هر یک از آنها از شرکت ملی نفت ایران درخواست خرید یا اجاره حق مزبور را (هر کدام که تشخیص شرکت حامل مربوطه بیشتر مقرون بصره باشد) خواهد نمود شرکت ملی نفت ایران بدون تأخیر غیر معقول حق مزبور را بنام خود ولی برای استفاده شرکت حامل مربوطه طبق مقررات این قرارداد برای مدت مزبور خریداری یا اجاره خواهد نمود. در صورتیکه انجام درخواست مزبور منتهی باینکه ملاحظه یا بیابری با حامل و نقل آبی وارد آورد بموجب معرومیت زمینهای زراعتی یا ساکن یا محل آبخوری حیوانات اهلی از مقداری آب که در حدود متعارف لازم است بشود شرکت ملی نفت مجبور با موافقت باین تقاضا نخواهد بود.

بهای خرید یا اجاره بهای حقوقی که بدین نحو تحصیل میشود باید عادلانه بود و از قیمت بازار اجاره بهای اینگونه حقوق در آن محل تجاوز ننماید.

بند (۲) - هر گاه حقوق مورد بحث در ازای مبلغی که بکجا پرداخت میشود تحصیل شود مورد مشمول بند (۲) جزء (ب) ماده ۷ این قرارداد خواهد بود اگر حقوق مزبور در ازای مال الاجاره اقساطی تحصیل شود مورد مشمول بند (۳) جزء نامبرده خواهد بود در هر یک از این دو صورت هزینه استهلاک بهای زمین یا مال الاجاره اقساطی بحساب هزینههای جاری شرکت حامل مربوطه برده خواهد شد و هیچگونه پرداخت دیگری از باقیات داشتن حقوق مزبور با اعمال آن در مدت این قرارداد بدهنده شرکت حامل مربوطه نخواهد بود.

ماده (۹) - بنظر اجرای عملیات مشروحه در این قرارداد شرکتهای حامل یا هر یک از آنها میتوانند با رعایت حقوق موجود اشخاصی که طرف این قرارداد نیستند

از زمینهای که از آن استفاده میشاید یا از اراضی دیگر واقع در ناحیه ملیات که متعلق بایران باشد ولی مورد استفاده ایران یا دیگران نباشد و شرکتهای حاضر نیز در آن تاریخ از آن استفاده نکنند انواع خاکشن و آهک و سنگ و گچ و سایر مصالح ساختمانی را مجاناً بکار برنمیشود براینکه خسارات وارده با شخص ثالث را که در نتیجه زمین برداشت با استفاده ممکن است متضرر بشوند به میزان عادلانه ای جبران نمایند.

هر نوع پرداخت از باب خسارت مزبور جزو هزینه های جاری شرکت عامل مربوطه منظور نخواهد شد.

ماده ۹- جزع الف - شرکت اکتشاف وتولید حق دارد که برای انجام ملیات خود نفت خامی را که تولید کرده بامر گونه محصولات نفتی را که خود آن شرکت یا شرکت تصفیه بپردازد صرف کند.

جزع ب - شرکت تصفیه حق دارد سکه برای انجام عملیات خود هر گونه محصولات نفتی را که خود آن شرکت یا شرکت اکتشاف و تولید به سازد مصرف کند.

جزع ج - شرکت اکتشاف وتولید در مقابل هر مقدار محصولات نفتی که شرکت تصفیه بسازد و شرکت سابق الذکر بوجوب جزء (الف) این ماده مصرف کند حد متوسط واقعی قیمت اعلان شده نفت خامی را که تحویل پالایشگاه شده و بصرف ساختن محصولات نفتی رسیده اضافه هزینه ای که شرکت تصفیه برای تصفیه محصولات مزبور متحمل شده بشود بحد تصفیه خواهد پرداخت شرکت تصفیه بهای هر نوع محصولی بغیر از نفت خام و گاز طبیعی را که شرکت اکتشاف وتولید بسازد و شرکت تصفیه مصرف کند بر شری که مورد توافق هر دو شرکت قرار گرفته و شرکت ملی نفت ایران هم موافقت خود را با آن کتباً اعلام نموده باشد بشرکت اکتشاف وتولید خواهد پرداخت. شرکت ملی نفت ایران نباید بدون دلیل موجه از اظهار موافقت مزبور خودداری یا در اعلام موافقت خود تأخیر کند.

جزع د - پرداخت هائی که هر شرکت عامل شرکت عامل دیگر بوجوب مقررات این ماده می کند جزو هزینه عملیات شرکت پرداخت کننده محسوب و به استناد حساب هزینه عملیات شرکت در بیاعت کننده منظور خواهد شد.

جزع ه - شرکت اکتشاف وتولید بابت نفت خام و هزینه اکتشاف و عملیات عامل بابت محصولات نفتی که طبق مقررات این ماده مصرف میکند از هر گونه تمهید پرداختی از طرف شرکت عامل مربوطه بایران یا شرکت ملی نفت ایران بابت آن قطع نموده و محصولات نفتی آزاد خواهند بود.

ماده ۱۱- جزع الف - شرکت اکتشاف وتولید می تواند از گاز طبیعی که تولید می نماید تاحدی که برای عملیات خود احتیاج دارد بدون پرداخت شرکت ملی نفت ایران برداشت کرده و بصرف برساند.

جزع ب بند ۱ - شرکت اکتشاف وتولید می تواند در محل تصفیه خانه گازی را که شرکت تصفیه برای مصرف سوخت در عملیاتش احتیاج دارد بشرکت تصفیه تحویل دهد.

بند ۳ - شرکت تصفیه برای هر هزار متر مکعب گازی که بوجوب این جزء بآن شرکت تحویل می شود بهائی معادل با پنج درصد حد متوسط واقعی قیمت اعلان شده (بنرخ روز تحویل گاز) مربوط بیکتر متر مکعب نفت خام نوع آغا جاری بوزن مخصوص ۲۷ الی ۲۷/۹ درجه ای بی-آی-۱ قوب بندر مشهور بشرکت ملی نفت ایران پرداخت خواهد نمود و اضافه بشرکت اکتشاف وتولید نیز مبلغ زیر پرداخت خواهد کرد.

شق (۱) - چنانکه گاز طبیعی در نتیجه استخراج نفت خام به دست آید هزینه تحویل گاز از دستگاه جدا کننده گاز از نفت در میدان نفت تا تصفیه خانه.

شق (۲) - چنانکه گاز طبیعی از میدانی به دست آید که محصول همه آن گاز طبیعی است هزینه تولید و هزینه تحویل گاز طبیعی به تصفیه خانه.

جزع ج - چنانچه در سالی شرکت تصفیه گاز طبیعی بر اساس جزء (ب) این ماده تحویل گیرد و در همان سال فروش صادراتی گاز طبیعی در منطقه خلیج فارس بشمار قابل مقایسه ای انجام شده باشد و اگر در آن سال بفرض آنکه شرکتهای بازرگانی هم صادر کننده چغی گازی میبودند و در آن سال عاید ایران و شرکت ملی نفت ایران میکردند بر اساس نرخ هر هزار متر مکعب از میزان برداشتی که طبق بند (ب) این ماده بشرکت ملی نفت ایران تعلق میکرد بیشتر بود در آن صورت

شرکت ملی نفت ایران می تواند بوسیله اعطای شرکت تصفیه تقاضای بدهد که پرداخت های خود را بشرکت ملی نفت ایران بابت گاز طبیعی که در آن سال تحویل تصفیه خانه شده است برای اینکه بآن نرخ بالاتر برسد افزایش دهد چنانچه شرکت تصفیه خواهد بآن تقاضا موافقت کند ملزم بچنین موافقتی نخواهد بود و تنها در آن صورت مادام که شرکت تصفیه با شرکت ملی نفت ایران موافقتی راجع بپرداخت قیمت گاز طبیعی ننموده از گاز طبیعی تولیدی شرکت اکتشاف وتولید بصورت مصرف در عملیاتش استفاده نخواهد نمود.

جزع د - پرداختهائی که شرکت تصفیه بوجوب جزء (ب) این ماده بشرکت ملی نفت ایران خواهد نمود برقرار خواهد بود.

بند ۱ - شرکت تصفیه در ظرف ۱۰ روز پس از انتهای هر پنج سال از روی آخرین اطلاعات موجود برآوردی از بهائی که طبق جزء (ب) این ماده بابت گاز طبیعی تحویل از اول آتسال تا انتهای آن ربع سال بشرکت ملی نفت ایران تعلق میگردد تنظیم خواهد نمود و از این برآورد مطالبی را که در آن سال بابت دوره های سه ماهه قبلی پرداخته گردیده و بقیه را بشرکت ملی نفت ایران پرداخت خواهد نمود.

بند ۲ - در ظرف ۳ ماه پس از انقضای هر سال شرکت تصفیه تمام مبلغی را که بابت گاز طبیعی تحویل در ظرف آتسال بوجوب جزء مزبور بشرکت ملی نفت ایران تعلق میگردد احتساب خواهد نمود چنانچه در نتیجه معلوم گردد که شرکت تصفیه مبالغ زیادی بشرکت ملی نفت ایران بدهکار بود است اضافه را فوراً پرداخت خواهد نمود. چنانچه در نتیجه چنین محاسبه ای معلوم گردد که شرکت ملی نفت ایران مبلغی بشرکت تصفیه بدهکار است آن مبلغ به حسابهای بدهی منتقل گشته و بعنوان پرداخت علی الحساب بابت پرداختهائی سال جاری که شرکت تصفیه باید از این بابت بشرکت ملی نفت ایران بنماید منظور خواهد شد. چنانچه در آن سال پرداختی تعلق نگیرد بشرکت ملی نفت ایران مبلغ مزبور را بشرکت تصفیه پرداخت خواهد کرد.

جزع ه - هر پرداختهائی که شرکت تصفیه بوجوب جزء (ب) این ماده بوجوب هزینه عملیات شرکت منظور خواهد شد.

ماده ۱۲ - شرکت اکتشاف وتولید حق خواهد داشت با رعایت شرایط و مقرراتی که کتباً بین شرکت ملی نفت ایران و اعضای کنسرسیوم توافق شود نسبت به تغییر شده و تفاه آن و یا هر دو را از دستگاههای تقطیر میدان تقطیر بزرگانی که شرکت تصفیه تقاضا کند به منظور تقطیر بزرگانی برگرداند.

ماده ۱۳- جزع الف - شرکت ملی نفت ایران بابت مقدار نفت خامی که طبق جزء (د) این ماده تعیین میشود وجوه زیر را پرداخت خواهد نمود:

بند ۱ - شرکت استخراج وتولید یک شلینگ برای هر متر مکعب نفت خامی که طبق شرایط زیر تحویل می نماید.

بند ۲ - شرکت تصفیه یک شلینگ برای هر متر مکعب نفت خامی که طبق شرایط زیر تصفیه می نماید.

جزع ب - هزینه های هر شرکت عامل که طبق مواد این قرارداد بآن شرکت مسترد می شود بابتی بر اساس اصول حسابداری معمول که بطور یکنواخت رعایت خواهد شد احتساب شود.

هزینه های مزبور شامل کلیه هزینه های مربوطه آتشکرت منجمله قسمت صعبی از هزینه های اداری و هزینه های عمومی و تأسیسی و استهلاک تأسیسات ثابت و استهلاک بهای اراضی مال الاجاره ها و استهلاک تأسیسات ثابت عملیات غیر صنعتی و استهلاک ماشین آلات و دستگاه های متحرک و وسایل نقلیه موتوری و دستگاه های حفاری و انفراز می باشد ولی اقلام مذکور عموماً اصل فوق را معذور نمی نماید.

جزع ج - هر یک از شرکتهای بازرگانی حق العمل تولید نفت خامی را که تحویل گرفته و یا حق العمل نفت خامی را که بصورت آتشکرت تصفیه خدمت شرکت عامل مربوطه پرداخت خواهد نمود. شرکتهای بازرگانی آن قسمت از هزینه های جاری هر یک از شرکتهای عامل را که باید بآن شرکت مسترد شود پرداخت خواهند نمود. آنگاه از هزینه های مزبور که باید از طرف هر یک از شرکتهای

بازرگانی مسترد شود به وسیله توافق بشود شرکت های بازرگانی تعیین خواهد شد.

جزع د - هر موقوف که شرکتهای عامل برای انجام عملیات احتیاج به سرمایه کار و یا برای ایجاد تأسیسات و وسایل کار احتیاج بوجهی پیدا کند و ملزم به آن بوجه بصورت دیگری در این قرارداد پیش بینی نشده باشد شرکتهای بازرگانی وجوه لازم را بدین بهره در اختیار هر یک از شرکتهای عامل قرار خواهند داد. شرکتهای بازرگانی بین خود توافق خواهند نمود که هر یک چه مقدار از این وجوه را تهیه خواهند نمود.

ماده ۱۴- جزع الف - شرکت اکتشاف وتولید هر نوع محصول نفتی یا مشتقات آنرا که محسولاً میسازد و برای عملیات شرکتهای عامل لازم نباشد و شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی ایران لازم داشته باشد بشرکت مزبور تحویل خواهد داد. همچنین شرکت اکتشاف وتولید هر مقدار نفت خامی را که شرکت تصفیه در

برای مصرف بصورت تهیه محصولات و مشتقات نفتی مورد احتیاج شرکت ملی نفت ایران میسازد و در ظرف آتسال بوجوب جزء مزبور بشرکت ملی نفت ایران پالایشگاه تحویل خواهد داد و نفت خامی که بدین ترتیب پالایشگاه بحساب شرکت ملی نفت ایران تحویل می شود به تقاضای شرکت ملی نفت ایران در محصولات نفتی را که در ضمن تهیه محصولات نفتی بحساب شرکت ملی نفت ایران به بصرف می رسد یا سوخته می شود و یا از زمین می رود بنماید.

جزع ب - شرکت تصفیه نفت خامی را که بوجوب جزء (الف) این ماده تحویل میگردد تصفیه خواهد نمود و هر مقدار محصولات و مشتقات نفتی که شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی لازم داشته باشد و از نوع و مشخصاتی باشد که معمولاً در پالایشگاه ساخته می شود به شرکت ملی نفت ایران تحویل خواهد داد.

جزع ج - شرکت ملی نفت ایران ۱۰ روز پس از تاریخ اجرای قرارداد برآورد احتیاجات سال ۱۹۰۰ خود را برای هر دوره سه ماهه تا انتهای سال مزبور برای هر نوع بخواهد نفتی بشرکتهای عامل اطلاع خواهد داد.

در سال ۱۹۰۰ و در سالهای بعد تا خاتمه قرارداد شرکت ملی نفت ایران در داخل ژوئیه هر سال و با زودتر میزان احتیاجات سال بعد خود را برای هر دوره سه ماهه و برای هر نوع ماده نفتی که های عامل اطلاع خواهد داد.

جزع د - هر محاسبه مقدار نفت خامی که در هر دوره بحساب شرکت ملی نفت ایران بوجوب مقررات فوق این ماده تحویل میشود طبق توافق کتبی خواهد کرد و مستوف باین شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای عامل بعمل خواهد آمد.

جزع ه - شرکت ملی نفت ایران بابت مقدار نفت خامی که طبق جزء (د) این ماده تعیین میشود وجوه زیر را پرداخت خواهد نمود:

بند ۱ - شرکت اکتشاف وتولید حق العمل شرکت مزبور طبق ماده ۱۳ این قرارداد قسمت صعبی از کلیه هزینه های جاری شرکت مزبور

بند ۲ - شرکت تصفیه حق العمل شرکت مزبور طبق ماده ۱۳ مذکور و قسمت صعبی از کلیه هزینه های جاری شرکت مزبور.

ماده ۱۵- جزع الف - شرکت اکتشاف وتولید از گاز طبیعی که تولید مینماید تا حدی که پس از وضع احتیاجات زیر موجود داشته باشد آنچه را که شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی در ایران لازم داشته باشد (منجمله گازی که برای تهیه مشتقات در ایران لازم باشد اهم از اینکه این مشتقات مصرف داخلی داشته و یا برای صادرات باشد) بشرکت ملی نفت ایران تحویل خواهد داد.

بند ۱ - احتیاجات شرکت عامل طبق ماده (۱۱) این قرارداد. **بند ۲** - احتیاجات شرکتهای بازرگانی بصورت انجام تمهیداتی که آن شرکتهای و یا یکی بلبعضی از آن شرکتهای برآمده گرفته باشند و این تمهید پس از مشورت با شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای عامل دائر بر اینکه گاز طبیعی برای انجام آن تمهید موجود دارد یا نه صورت گرفته باشد. در مورد گاز طبیعی که توانا بابت نفت تولید میشود محل تحویل در دستگاه جدا کننده نفت از گاز در میدان خواهد بود. در موارد دیگر محل تحویل مجلی خواهد بود در میدان گاز و یا در مجاورت آن بنسوی که شرکت اکتشاف وتولید تعیین کنند.

جزع ب- در مواردیکه گاز طبیعی که بشرکت ملی نفت ایران تحویل شده و یا خواهد شد گازی باشد که در نتیجه تولید نفت خام به دست می آید مقررات زیر مجری خواهد بود.

بند ۱ - چنانچه برای تحویل گاز طبیعی بشرکت ملی نفت ایران ایجاد وسایل اضافی ضروری گردد سرمایه لازم برای چنین عملی بعهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود ولی گردانندگان این وسایل اضافی و همچنین سایر وسایل تولید و تحویل گاز طبیعی بشرکت ملی نفت ایران با شرکت اکتشاف وتولید خواهد بود.

بند ۲ - شرکت ملی نفت ایران هزینه های تحویل گاز را که هزینه های گردانندگان وسایل مربوطه نیز جزو آن خواهد بود بشرکت اکتشاف وتولید خواهد پرداخت.

جزع ج - در مواردیکه گاز طبیعی تحویلی بشرکت ملی نفت ایران (طبق این ماده) از میدانی تولید شده باشد که محصول آن اساساً گاز طبیعی باشد مقررات زیر مجری خواهد بود.

بند ۱ - اگر گاز تولید شده از میدان مزبور منحصراً برای تحویل بشرکت ملی نفت ایران باشد.

شق (۱) - سرمایه ای که برای ایجاد وسایل اضافی بصورت ماده ۱۴-۱۱ میدان برای بهره برداری وتولید و تحویل گاز پس از ورود بمرحله تولید لزوم پیدا کند بعهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود گردانندگان تمام اینگونه وسایل اضافی و همچنین کلیه وسایل تولید و تحویل گاز طبیعی بشرکت ملی نفت ایران با شرکت اکتشاف وتولید خواهد بود.

شق (۲) - شرکت ملی نفت ایران هزینه تولید و تحویل گاز و منجمله هزینه گردانندگان کلیه وسایل تولید و تحویل و بشرکت اکتشاف وتولید خواهد پرداخت **بند ۳** - اگر شرکتهای بازرگانی یا شرکتهای عامل و یا هر یک از آنها نیز از گاز طبیعی یک چنین میدانی استفاده کنند شرکت ملی نفت ایران ملزم نخواهد بود که نسبتی از سرمایه مورد احتیاج را برعهده بگیرد ولی کلیه هزینه های جاری بین استفاده کنندگان از گاز بنسبت استفاده هر یک تقسیم خواهد شد.

ماده ۱۶ - شرکت ملی نفت ایران بابت هر دوره سه ماهه بدهی تعیناتی خود را بشرکتهای عامل طبق ماده (۱۴) و (۱۵) این قرارداد تا ۱۰ روز پس از دریافت صورت حساب شرکتهای عامل پرداخت خواهد نمود. صورت حساب مذکور روی برآوردی خواهد بود که شرکتهای عامل نسبت به هزینه های جاری تنظیم می نمایند. شرکتهای عامل در ظرف سه ماه پس از انقضای هر سال صورت حسابهای مربوطه بآتسال را روی ماشین قلمی هزینه های جاری اصلاح خواهند نمود اختلاف حساب بسته بنوع آن بحساب بدهکار یا بستانکار شرکت ملی نفت ایران گذارده خواهد شد.

ماده ۱۷- جزع الف - (بند ۱) - شرکت ملی نفت ایران با رعایت مقررات این قرارداد انجام عملیات خود ادامه خواهد داد و ملحقاً تمهید میکند که عملیات غیر صنعتی را بشرکتی که در این ماده بعداً تعریف میشود (بجز در مواردیکه بین شرکت مزبور و شرکت عامل مربوطه ترتیبات خاصی نسبت به آن مقرر شود) اجرا نماید.

بند ۳ - شرکت ملی نفت ایران بصورت انجام عملیات کلیه تأسیساتی را که در تاریخ اجرای قرارداد در ناحیه عملیات موجود است و برای عملیات غیر صنعتی مورد استفاده قرار میگیرد و یا آماده برای چنین استفاده ای میباشد حفظ نموده و تمهید می نماید که این تأسیسات در تمام مدتی که قابل استفاده با آماده بکار باشد منحصراً بصورت انجام عملیات غیر صنعتی مورد استفاده قرار گیرد.

بند ۴ - شرکت ملی نفت ایران عملیات غیر صنعتی را با توجه بصره جنوبی و حدا کثرتی و با توجه بخواج معقول شرکتهای عامل انجام خواهد داد.

جزع ب - منظور از عملیات غیر صنعتی مذکور در این قرارداد تمهیدات و نگاهداری و اداره نمودن کلیه امور مربوطه به عملیات کسکی زیر است تا حدودی که برای کمک به عملیات شرکتی عامل لازم شود. منازل وامکنه و متعلقات مربوطه. نگاهداری طرق و شوارع و دستاورد استفاده عامه. امور بهداشتی. اداره نمودن خواریبار و تالارهای غذاخوری و رستورانها و فروشگاههای البه.

یا واگذار کنند با انتقال دهنده است ...

ماده ۴۳. جزء الف. ایران و شرکت ملی نفت ایران ...

جزء ب. ایران و شرکت ملی نفت ایران و هر یک از آنها ...

جزء ج. ایران و شرکت ملی نفت ایران قبل از تاریخ ...

شقی (۱) دمای ناشی از احتراقی که شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران ...

شقی (۲) در دمای که ممکن است بوسیله اشخاص ثالث بر علیه شرکت سهامی ...

ماده ۴۲. جزء الف. طرفهای این قرارداد متعهد میشوند که شرایط و مقررات ...

جزء ب. هیچگونه اقدام قانونگذاری یا اداری هم از مستقیم یا غیر مستقیم ...

ماده ۴۳. جزء الف. هرگاه یکی از طرفهای این قرارداد مدعی شود که طرف دیگری از اجرای هرگونه تعهد مقرر در این قرارداد تخلف کرده ...

ماده ۴۴. این قرارداد (هر کدام موردیدا کند) بدواری ارجاع نماید ...

ماده ۴۳. نسبت به شکایاتی که بر مبنای ماده ۴۳ این قرارداد پیش از بدواری ...

ماده ۴۴. جزء الف بند (۱). با استنای مورد مقرر در ماده ۳۱ این قرارداد تنها ...

جزء ب. چنانکه اختلاف مربوط به مسائل فنی یا معاسیاتی باشد ممکن است با توافق طرفین خواه بکارشناس واحد خواه بهیتی مرکب از سه کارشناس ...

EIDGENOSSISCHE TECHNISCHE HOCHSCHULE

و در موارد معاسیاتی برتیس شوابریش کافرود در ویروژون نوردیچ ...

مراجعه کند که کارشناس واحد یا کارشناس سومی را تعیین نماید چنانچه طرف یک ...

ماده ۴۳. جزء الف. طرفهای این قرارداد متعهد میشوند که شرایط و مقررات ...

ماده ۴۳. جزء ب. چنانچه یکی از طرفهای این قرارداد مدعی شود که طرف دیگری از اجرای هرگونه تعهد مقرر در این قرارداد تخلف کرده ...

مسئله حقوقی ممنوع بماند بجز در تعیین تکلیف موضوع طرفین شرح آنرا با اطلاع کارشناس یا کارشناسان خواهند رساند که مورد یکی موضوع فنی یا معاسیاتی مورد بحث را تعقیب نموده هر چه زودتر بسرجه تصمیم نهایی برسانند ...

جزء ج. بند (۱). چنانچه طرفین توافق در ارجاع اختلاف به کارشناس یا کارشناسان بر طبق جزء (ب) این ماده ننمایند و یا چنانچه توافق کرده باشند ولی تعیین کارشناس یا صدور رأی در ظرف مهلت مقرر صورت نگرفته باشد و یا وضعی که در بند ۴ جزء (ب) این ماده پیش بینی شده بیش آمده و یکی از طرفین اقدام برای تعیین تکلیف مسئله حقوقی بعمل آورده باشد هر یک از طرفین یک نفر داور تعیین خواهد نمود و در صورت لزوم قبل از شروع داری داور ثالث را انتخاب خواهند کرد ...

بند (۳). اگر یکی از طرفین ظرف دو ماه از تاریخ ارجاع امر بدواری داور خود را انتخاب ننماید و یا انتخابی را که نموده است با اطلاع طرف دیگر نرساند طرف دیگر حق خواهد داشت که به رئیس دیوان دادگستری بین المللی مراجعه و تقاضای تعیین داور واحد نماید ...

بند (۴). اگر رئیس دیوان دادگستری بین المللی تبه ایران یا تبه یکی از کشورهای باشد که طرفهای دیوانی این قرارداد در آن کشورها تأسیس شده اند انتخابهای مصرح در بند (۱) و (۲) این جزء بوسیله مشاوره بعمل نخواهد آمد ...

ماده ۴۵. جزء الف. طرفین این قرارداد متعهد میشوند که شرایط و مقررات ...

بند (۴). تعیین داور ثالث یا داور واحد بر طبق بند (۱) و (۲) این جزء کاملاً بسته به تشخیص کسی خواهد بود که اجازه انتخاب بدهد ...

بند (۵). اگر اختلاف به هیئت داری ارجاع شود درای ممکن است با اکثریت ساده شود و طرفین رأی داور واحد یا هیئت داری را با حسن نیت اجرا خواهند کرد ...

جزء ۵. محل و شرایط داری را طرفین تعیین خواهند کرد چنانچه در این باب توافق نشود محل و شرایط داری را طرف کارشناس یا کارشناس ثالث یا داور ثالث یا داور واحد هر کدام که موردیدا کند تعیین خواهد شد ...

جزء ۵. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۵. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۶. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۷. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

و احد پس از قبول وظایفی که باو معلوم شده قادر باینجا پیشرفت با تکمیل رسیده کی بود اختلاف نباشد و چنانچه طرفین بصورت دیگری هم توافق نمایند هر یک از طرفین میتواند از رئیس دادگاه دسترسی بین المللی تقاضا کند که در این باب که آیا انتخاب اولیو را باید خاتمه یافته تلقی کرد تصمیم اتخاذ کند اگر تصمیم مشاوریه از این قرار باشد از شخص یا اشخاصیکه انتخاب اولی بوسیله آنها بعمل آمده تقاضا خواهد کرد که ظرف مدتی که تعیین خواهد نمود جانشینی تعیین کنند و چنانچه طرف مدت مقرر جانشینی تعیین نشود یا در صورتیکه انتخاب اولی بوسیله خود او بعمل آمده باشد مشاوریه خود جانشینی تعیین خواهد نمود ...

بند (۳). اگر رئیس دیوان دادگستری بین المللی تبه ایران یا تبه یکی از کشورهای باشد که طرفهای دیوانی این قرارداد در آن کشورها تأسیس شده اند انتخابهای مصرح در بند (۱) و (۲) این جزء بوسیله مشاوره بعمل نخواهد آمد ...

ماده ۴۵. جزء الف. طرفین این قرارداد متعهد میشوند که شرایط و مقررات ...

جزء ۷. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۸. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۹. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۱۰. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۱۱. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۱۲. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۱۳. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۱۴. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

جزء ۱۵. در این مورد دستور محاسب منتهائی که درجهای زیر این ماده ذکر شده اختیاری است بدواری ارجاع شود در ای مقصد ارجاع مسئله حقوقی بدواری بصرح فوق یا بنصام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدواری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد ...

و قطع سبکه دوعرض جغرافیائی تقریبی ۴۲ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۲ در طول ۴۵ درجه و ۵۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۳۴ درجه و ۸ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۳ در طول جغرافیائی ۴۵ درجه و ۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۳۴ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا بسمت شرق

نقطه ۴ در طول جغرافیائی ۴۶ درجه و عرض جغرافیائی ۳۴ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۵ در طول جغرافیائی ۴۸ درجه و عرض جغرافیائی ۳۳ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۶ در طول جغرافیائی ۴۹ درجه و عرض جغرافیائی ۳۳ درجه و ۲۰ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب

نقطه ۷ در طول جغرافیائی ۴۹ درجه و عرض جغرافیائی ۳۲ درجه و ۵ دقیقه و از آنجا بسمت شرق

نقطه ۸ در طول جغرافیائی ۴۹ درجه و ۱۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۳۲ درجه و ۵ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۹ در طول جغرافیائی ۵۰ درجه و عرض جغرافیائی ۳۲ درجه و ۲۵ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب

نقطه ۱۰ در طول جغرافیائی ۵۰ درجه و عرض جغرافیائی ۳۱ درجه و ۳۵ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۱۱ در طول جغرافیائی ۵۱ درجه و عرض جغرافیائی ۳۰ درجه و ۵۰ دقیقه و از آنجا بسمت شرق

نقطه ۱۲ در طول جغرافیائی ۵۱ درجه و ۳۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۳۰ درجه و ۵ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۱۳ در طول جغرافیائی ۵۲ درجه و عرض جغرافیائی ۳۰ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب

نقطه ۱۴ در طول جغرافیائی ۵۲ درجه و عرض جغرافیائی ۳۰ درجه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۱۵ در طول جغرافیائی ۵۴ درجه و عرض جغرافیائی ۲۹ درجه و ۱۰ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب

نقطه ۱۶ در طول جغرافیائی ۵۴ درجه و عرض جغرافیائی ۲۸ درجه و ۵۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۱۷ در طول جغرافیائی ۵۵ درجه و عرض جغرافیائی ۲۸ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم

نقطه ۱۸ در طول جغرافیائی ۵۷ درجه و ۳۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۲۷ درجه و ۴۵ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب

نقطه ۱۹ در طول جغرافیائی ۵۷ درجه و ۲۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۲۶ درجه و ۱۵ دقیقه و از آنجا بسمت غرب تا نقطه سه میل غرب بسمت شرق خط جزو خاک اصلی کشور

و از آنجا در امتداد خطی واقع در ۳ میل فاصله اوساخل دو دریا از خط بسمت شرق جزر خاله اصلی کلکود (که جزیره آبادان و هر معلومه خشکی دیگری که جزئا یا کلا معدوم بهر رود خانه یا عفتار یا نهر طبیعی یا مجرای آبهای داخلی دیگر باشد جزو آن خواهد بود) بنقشه ای که در آنجا این خط خط سرعتی بین المللی ایران و عراق را میجاور و سبب خط العرب قطع مینماید از آنجا هر در امتداد خط شرقی بین المللی مزبور بنقطه ۱ که فوقاً تعریف شده

مضافاً جزائر خارک و خارک و شیب و هندوزایی گیش و قشم و هنگام و هرگز و ناحیه ای که در داخل خطی سه میل فاصله در دریا از زیست ترین جزیره های از این جزائر واقع است نیز جزو ناحیه عملیات خواهد بود

ضمیمه ۲

اصلاح قانون مالیات بر درآمد

قانون مالیات بر درآمد ۱۳۲۸ (۱۹۴۹) با اضافه شدن ماده ای بمدامه ۳۴ اصلاح بشود

ماده ۳۵ - در مورد شرکتهائی که در آمد و بر آنها از طریق فروش نفت یا سایر هیدروکربورها که در ایران تولید و یا از ایران صادر میشود یا از راه فروش حقوق و منافع آن شرکتهای نسبت به نفت یا هیدروکربورهای مزبور یا از طریق اداره عملیات تولید یا تصفیه نفت یا هیدروکربورهای دیگر تحصیل میشود بمنظور وصول مالیات از میزان مالیاتی که طبق ماده ۷ مشخص خواهد گردید معادل مبلغی که تحت عنوان «پرداخت مشخص» یا هر نوع پرداخت مشابه دیگر بدولت ایران یا شرکت ملی نفت ایران یا هر هیئت دیگر بنامه آن کمی دولت از بابت نفت یا هیدروکار بودهای مزبور پرداخت شده باشد کسر خواهد گردید چنین مبلغی که بعنوان «پرداخت مشخص» یا پرداخت مشابه آن تأدی شده باشد در محاسبه بیش از یکبار احتساب نخواهد شد و در شرکتهائی که میزان ترشهای کمتر از نرخ حد اکثر که در ماده ۴ ذکر شده در همین آیینامهات مقرر در قسمت «الف» ماده ۱۳۴ بوجه قانونی تشویق صادرات معصوم ۲۰ آذر ۱۳۳۱ استفاده نخواهند نمود

درآمد ویژه کمپانیها برای هر مدت عبارت خواهد بود از اختلاف بین درآمد نا ویژه حاصله در ایران و هزینه های مربوط به تحصیل آن درآمد. در آمد ویژه طبق روش معمول حسابداری که بهر زیر بکنواخت اجرا خواهد شد تعیین خواهد گردید.

هنگام احتساب درآمد ویژه این قبیل شرکتهای هزینه های زیر در هر حکجا که انجام شده باشد بدون رعایت مقررات ماده ۷ قابل کسر خواهد بود
الف - هزینه شرکت در مورد کالاهای فروخته شده یا خدمات انجام شده آن شرکت مربوط بانجام عملیاتش در ایران و

ب - مخارجی که توسط شرکت (بنیم از پرداخت مشخص یا پرداخت دیگری از آن قبیل که برای آن بوجوب مقررات قبلی مندرج در این ماده جهت قبول هزینه پیش بینی شده) برای انجام عملیاتش در ایران انجام میشود و بدون اینکه و عسویت این مخارج محدود گردد شامل هزینه اداری و عمومی و هزینه های تأسیسی واعانات و کرایه و سایر مخارجی که برای استفاده از هدر درائی لازم باشد میگردد و کلیه این کسورات با بستی متکی باستناد مثبت باشد و

ج - هرسال مبلغ معقولی بعنوان استهلاك فرسودگی و متروک شدن و تمام شدن و تهی شدن بمنظور استهلاك هزینه های سرمایه ای که توسط شرکت در مورد عملیاتش در ایران انجام شده کسر میگردد و

هزینههای متحمله در مورد انجام عملیات شرکت در ایران مشروط بر آنکه توسط بیه یا بنحو دیگری جبران نشده باشد این عبارت بدون اینصکه عسویت آنچه را که در بالا ذکر شده بهیچوجه محدود نماید شامل مطالبات غیر قابل وصول و زبانهائی ناشی از دعای خسارت و بر علیه شرکت و زبان ناشی از خسارات وارده بنذخاشر تجارائی یا هر گونه دارائی که در ایران برای انجام عملیات شرکت استعمال شود یا اهدام یا از دست دادن آنها خواهد بود

چنین شرکتهائی تابع مقررات ماده ۱۲ نسبت بر پرداختهائی که بآنها در مورد عملیات مفرده درجه اول این ماده مشخص گردیده و همچنین تابع مقررات ماده ۲۰ یا هر گونه نرخ مالیات بر درآمد یا مالیات اضافی علاوه بر آنچه مذر ماده ۷ و این ماده پیش بینی شده نخواهد بود. مقررات ماده ۲۰ نسبت به های قابل قبول مندرج در این ماده را محدود نخواهد ساخت و بهیچ در آمدی بیش از یکبار طبق ماده ۷ مالیات شمائی نخواهد گرفت و فتحویات شمائیهای شرکت مزبور در صورتیکه ضحعت آنها توسط فحاصبت قسم خورده گواهی شده باشد مورد قبول وزارت دارائی بعنوان صحیح از نظر تعیین درآمد خالص مشمول مالیات بر درآمد خواهد بود

اجازه مادهله قرارداد فروش نفت و گاز و طرز اداره عملیات مشروطه در آن که قسمت اول آن مشتمل بر پنج ماده و در ضمیمه و قسمت دوم آن مشتمل بر پنج ماده و مربوط بر امرات است بشرح بالا در جلسه روز پنجشنبه ۲۹ مهر ماه ۱۳۳۳ از طرف مجلس شورای ملی و در جلسه روز پنجشنبه ششم آبان ماه ۱۳۳۳ از طرف مجلس سناده شده صحیح است

رئیس مجلس سنا **ابراهیم حکیمی**